

ಅಧ್ಯಾಯ-IV

ರಾಜ್ಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಕಾರ್ಯವೈಲಿ

ಅಧ್ಯಾಯ – IV

4. ರಾಜ್ಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಕಾರ್ಯವೈಲಿರಿ

ಒಂಟಕೆ

4.1. 31 ಮಾರ್ಚ್ 2019ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಇತರ ವಲಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿತ ರಾಜ್ಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದ 103 ಉದ್ದಿಮೆಗಳು ಇದ್ದವು. 1932–33 ಹಾಗೂ 2018–19ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಂತಹ ಈ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು 97 ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು (84 ಕಾರ್ಯನಿರತ ಹಾಗೂ 13 ಕಾರ್ಯಸ್ಥಿತ) ಹಾಗೂ ಆರು ಶಾಸನಬದ್ಧ ನಿಗಮಗಳನ್ನು⁷⁶ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು 11 ಅಧೀನ ಕಂಪನಿಗಳು⁷⁷ ಹಾಗೂ ನಾಲ್ಕು ಸಹವರ್ತಿ ಕಂಪನಿಗಳನ್ನೂ⁷⁸ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಕಾಲಾನುಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಿಗೆ ಈಕ್ಕಿಟಿ, ಸಾಲಗಳು ಹಾಗೂ ಅನುದಾನಗಳು/ಸಹಾಯಧನದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದ 103 ಉದ್ದಿಮೆಗಳ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ, ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರವು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದ 95 ಉದ್ದಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸನ್ನು ಹೂಡಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅಧೀನ ಕಂಪನಿಗಳು/ಸಹವರ್ತಿ ಕಂಪನಿಗಳಾದ ಉಳಿದ ಎಂಟು⁷⁹ ಸಾವಲುಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಯಾವುದೇ ಹಣಕಾಸನ್ನೂ ಹೊಡಿಲ್ಲ.

ರಾಜ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆ

4.2. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ವಹಿವಾಟನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ದೇಶೀಯ ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದಂತೆ ಒಂದು ಅನುಪಾತವು ರಾಜ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿನ ಚರ್ಚುವರ್ತಿಕೆಗಳ ವಿಸ್ತಾರವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಮಾರ್ಚ್ 2019ಕ್ಕೆ ಅಂತ್ಯಗೊಂಡಂತಹ ಇದು ವರ್ಷಗಳ ಆವಧಿಗೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ವಹಿವಾಟು ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ದೇಶೀಯ ಉತ್ಪನ್ನದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕವು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ ಸಂಖ್ಯೆ 4.1: ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ವಹಿವಾಟು ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ದೇಶೀಯ ಉತ್ಪನ್ನದ ವಿವರಗಳು

(₹ ಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ)

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ವಿವರಗಳು	2014–15	2015–16	2016–17	2017–18	2018–19
1	ವಹಿವಾಟು	13,877.81	15,415.08	15,193.35	17,523.27	19,879.41
2	ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ದೇಶೀಯ ಉತ್ಪನ್ನ	9,13,923.00	10,45,182.00	11,55,912.00	13,25,443.00	14,08,112.00
3	ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ದೇಶೀಯ ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾವಾರು ವಹಿವಾಟು	1.52	1.47	1.31	1.32	1.41

⁷⁶ ಕೆವಸೋಡಬ್ಲೂಸಿ, ಕೆವಸೋಎಫ್‌ಸಿ, ಕೆವಸೋಆರ್‌ಟಿಸಿ, ಬೆಂಬಾಟಿಸಿ, ಎನ್‌ಇಕೆಆರ್‌ಟಿಸಿ ಮತ್ತು ಎನ್‌ಡಬ್ಲೂಕೆಆರ್‌ಟಿಸಿ.

⁷⁷ ಎನ್‌ಇಜಿಎಫ್‌ಎಚ್, ಎಂಸಿ, ಕೆಸಿಡಿಸಿಎಲ್, ಟಿಪಿಎಲ್, ಎರ್‌ಟಿಸಿ, ಕೆಪಿಎಲ್, ಕೆಸಾರ್‌ವಿಎಲ್, ಎಂಎಂಸಿಲ್, ಎಂಸಿಟ್, ಬಿಪಿಆರ್‌ಆರ್‌ಡಿಸಿಎಲ್ ಮತ್ತು ಕೆಟಿಎಲ್.

⁷⁸ ಜೆಲ್‌ಆರ್‌, ಎಫ್‌ಕೆಎಲ್, ಕೆವಿಎಂಸಿಪಿಎಲ್ ಮತ್ತು ಕೆಟಿಸಿಪಿಎಲ್.

⁷⁹ ಕೆಸಿಡಿಸಿಎಲ್, ಎಫ್‌ಕೆಎಲ್, ಕೆವಿಎಂಸಿಪಿಎಲ್, ಕೆಟಿಸಿಪಿಎಲ್, ಟಿಪಿಎಲ್, ಬಿಪಿಆರ್‌ಆರ್‌ಡಿಸಿಎಲ್, ಎರ್‌ಟಿಸಿಟಿ ಮತ್ತು ಕೆಸಾರ್‌ವಿಎಲ್ (ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಉಳಿದ ಏಳು ಅಧೀನ/ಸಹವರ್ತಿ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಈಕ್ಕಿಟಿ/ಸಾಲ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸನ್ನು ಹೂಡಿರುತ್ತದೆ).

ಈ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ವಹಿವಾಟಿ ಶೇಕಡಾ 1.44ರಷ್ಟು ಇಳಿಕೆಯಾಗಿದ್ದಂತಹ 2016–17 ಸಾಲನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, 2014–15ರಿಂದ 2018–19ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಸಾಲುಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದಂತೆ ಅವಿರತ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿತ್ತು. 2015–16ರಲ್ಲಿ ವಹಿವಾಟಿನ ಹೆಚ್ಚಳವು ಶೇಕಡಾ 11.08, 2017–18ರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 15.34 ಮತ್ತು 2018–19ರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 13.45ರಷ್ಟು ಆಗಿತ್ತಾದಲ್ಲಿ, ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ದೇಶೀಯ ಉತ್ಪನ್ನದ ಹೆಚ್ಚಳವು ಶೇಕಡಾ 6.24ರಿಂದ ಶೇಕಡಾ 14.67ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿತ್ತು.

ಕಳೆದ ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿನ ಶೇಕಡಾ 11.41ರಷ್ಟರೆ⁸⁰ ಒಟ್ಟು ದೇಶೀಯ ಉತ್ಪನ್ನದ ಸಂಯೋಜಿತ ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ವಹಿವಾಟಿನ ಸಂಯೋಜಿತ ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಶೇಕಡಾ 9.40ರಷ್ಟೆ⁸¹ ದಾಖಲಾಗಿತ್ತು. ಇದು, ಒಟ್ಟು ದೇಶೀಯ ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದಲ್ಲಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ವಹಿವಾಟಿ 2014–15ರಲ್ಲಿದ್ದಂತಹ ಶೇಕಡಾ 1.52ರಿಂದ 2018–19ರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 1.41ಕ್ಕೆ ಇಳಿಕೆಯಾಗುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತ್ತು.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಹೂಡಿಕೆ

4.3. ಏವಿಧ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗಳು ಒದಗಿಸಲು ಸಿದ್ಧವಿರದ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಕಾರಣೀಭೂತವಾಗಿರುವಂತಹ ಕೆಲವು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲದೆಯೇ, ಸರ್ಕಾರವೂ ಸಹ ಖಾಸಗಿ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ವಧಾರ್ತಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವಂತಹ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಮೂಲಕ ಕೆಲವು ವ್ಯಾಪಾರವ್ಯವಹಾರ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಈ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗಳಿಯನ್ನು ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ವರ್ಗೀಕರಣಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿರುವವರು ಹಾಗೂ ಒಂದು ಸ್ವಧಾರ್ತಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವವರು ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಸಲಾಯಿತು. ಅಲ್ಲದೆಯೇ, ಈ ಎರಡೂ ಪ್ರವರ್ಗಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಇರದೆ 53 ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳನ್ನು ‘ಇತರವುಗಳ’ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು. 31 ಮಾರ್ಚ್ 2019ರವರೆಗೆ ಈ 103 ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಈಕ್ಕಿಂತ ಹಾಗೂ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸಾಲಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿರುವಂತಹ ಹೂಡಿಕೆಯ (ಈಕ್ಕಿಂತ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸಾಲಗಳು) ವಿವರಗಳನ್ನು ಅನುಭಂಧ-1(ಬಿ)ಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

4.4. 31 ಮಾರ್ಚ್ 2019ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಈ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದಂತಹ ಹೂಡಿಕೆಯ⁸² (ಈಕ್ಕಿಂತ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸಾಲಗಳು) ವಲಯವಾರು ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ:

ಕೋಷ್ಟಕ ಸಂಖ್ಯೆ 4.2: ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಲ್ಲಿನ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಹೂಡಿಕೆ

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ವಲಯ	ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಹೂಡಿಕೆ (₹ ಕೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ)		
			ಕೆಳಕಿಟ್ಟಿ	ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸಾಲಗಳು	ಒಟ್ಟು
1	ಸಾಮಾಜಿಕ ವಲಯ	12	1,323.52	266.30	1,589.82
2	ಸ್ವಧಾರ್ತಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು	38	2,256.48	3,906.06	6,162.54
3	ಇತರವುಗಳು	53	54,678.38	14,837.10	69,515.48
	ಒಟ್ಟು	103	58,258.38	19,009.46	77,267.84

⁸⁰ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಲೆಕ್ಕೆ ಹಾಕಲಾಯಿತು: $[1(14.08,112.00/9,13,923.00)^{1/1\times 4} - 1] \times 100$. ($r=n[(A/P)^{1/n!}-1]$) ಇದರಲ್ಲಿ r = ಬಡ್ಡಿಯ ದರ, n = ಸಂಯೋಜಿತ ಬಡ್ಡಿ ಪರತು, A = ಅಸಲಿಗೆ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಕಾಪುವುದು, P = ಅಸಲು ಮತ್ತು t = ಸಂಯೋಜನೆಗೊಳ್ಳುವ ಅವಧಿ.

⁸¹ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಲೆಕ್ಕೆ ಹಾಕಲಾಯಿತು: $[1(19,879.40/13,877.81)^{1/1\times 4} - 1] \times 100$.

⁸² ಇದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಹಿಡುವಳಿ ಕಂಪನಿಗಳೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಇತರವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದು.

31 ಮಾರ್ಚ್ 2019ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ, ಈ 103 ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಲ್ಲಿನ ಒಟ್ಟಾರೆ ಹೊಡಿಕೆಯು (ಈಕ್ಕಿಟಿ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸಾಲಗಳು) ₹ 77,267.84 ಕೋಟಿ ಅಗತ್ಯ. ಹೊಡಿಕೆಯು ಈಕ್ಕಿಟಿಯ ಕಡೆಗೆ ಶೇಕಡಾ 75.40ರಷ್ಟು ಹಾಗೂ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸಾಲಗಳ ಕಡೆಗೆ ಶೇಕಡಾ 24.60ರಷ್ಟನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ನೀಡಲಾಗಿದ್ದಂತಹ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸಾಲಗಳ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಶೇಕಡಾ 14.27ರಷ್ಟು (₹ 2,713.22 ಕೋಟಿ) ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಶೇಕಡಾ 85.73ರಷ್ಟು (₹ 16,296.24 ಕೋಟಿ) ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಿಂದ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಬಂಡವಾಳ ಹಿಂತಗೆತ, ಮನರ್-ರಚನೆ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗೀಕರಣ

4.5. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಖಾಸಗೀಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ಕಾರ್ಯನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿತು ಹಾಗೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕೊಂಡಿತು (ಫೆಬ್ರವರಿ 2001). ಅದರಂತೆಯೇ, ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2019ರ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಏಳು ಕಂಪನಿಗಳನ್ನು⁸³ ವಿಸರ್ಜಿಸಲಾಯಿತು/ಇತರೆ ಕಂಪನಿಗಳ ಜೊತೆ ವಿಲೀನಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಮುಂದುವರೆದು, 103 ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯಗಳ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ, ಸರ್ಕಾರವು 13 ಕಾರ್ಯಸ್ಥಿತಿ ಕಂಪನಿಗಳನ್ನು⁸⁴ ಮುಚ್ಚುವ ಸಲುವಾಗಿ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ನೀಡಿತು.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಿಗೆ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಆಯವ್ಯಯ ಬೆಂಬಲ

4.6. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ವಾರ್ಷಿಕ ಆಯವ್ಯಯದ ಮೂಲಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಿಗೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಒದಗಿಸಿತು. 2018–19ಕ್ಕೆ ಅಂತ್ಯಗೊಂಡಂತಹ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಿಗೆ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈಕ್ಕಿಟಿ, ಸಾಲಗಳು ಅನುದಾನಗಳು/ಸಹಾಯಾನುಧನಗಳು ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ಪುಸ್ತಕ/ದಾಖಲೆಗಳಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕಲಾದಂತಹ (ರಿಟನ್ ಆಫ್) ಸಾಲಗಳು, ಮನ್ಯ ಮಾಡಲಾದಂತಹ ಒಟ್ಟಿ, ನೀಡಲಾದ ಖಾತರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಖಾತರಿ ಬದ್ದತೆಗಳು, ಸಂಷ್ಟಿಪ್ತ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ:

ಕೋಷ್ಟಕ ಸಂಖ್ಯೆ 4.3: ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಿಗೆ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಆಯವ್ಯಯ ಬೆಂಬಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿತ ವಿವರಗಳು

(₹ ಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ)

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ವಿವರಗಳು	2016–17		2017–18		2018–19	
		ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಮೌತ್ತ	ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಮೌತ್ತ	ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಮೌತ್ತ
1	ಆಯವ್ಯಯದಿಂದ ಈಕ್ಕಿಟಿ ಬಂಡವಾಳ ಬಿಡುಗಡೆ	11	4,220.80	13	4,100.37	20	6,634.99
2	ಆಯವ್ಯಯದಿಂದ ಸಾಲಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದು	2	44.70	3	356.33	4	984.21
3	ಆಯವ್ಯಯದಿಂದ ಅನುದಾನಗಳು/ಸಹಾಯಾನು-ದಾನಗಳು	29	9,704.02	30	10,187.15	37	8,854.54
4	ಒಟ್ಟಾರೆ ಬಿಡುಗಡೆ	–	13,969.52	–	14,643.85	–	16,473.74

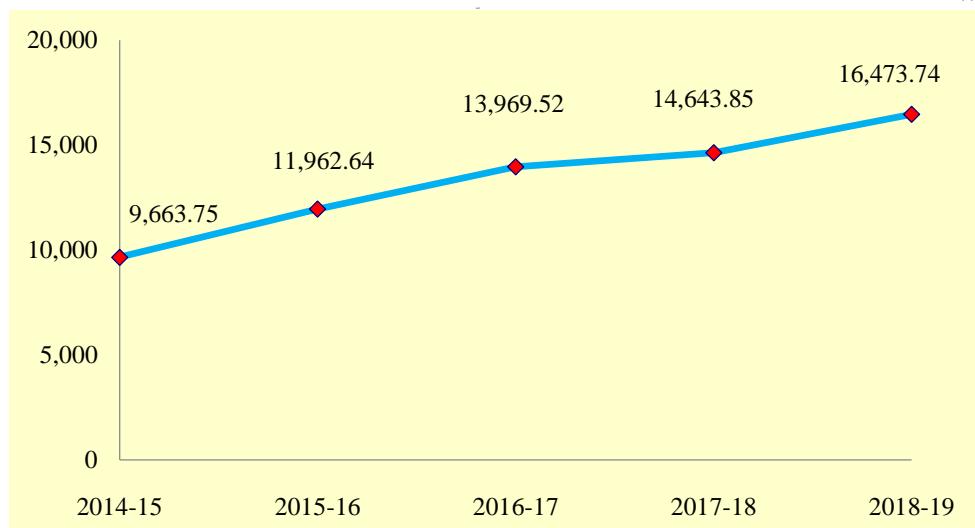
⁸³ ಕನಾರ್ಟಿಕ ಟಿಂಗ್ಸ್‌ಸ್ಪ್ನ್‌ ಮಾಲಿ ಲಿಮಿಟೆಡ್, ಕನಾರ್ಟಿಕ ಆಗ್ಲೋ ಪ್ರೋಟೆನ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್, ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತ, ಕನಾರ್ಟಿಕ ಜಲಸಚಿತ್ರ ಕ್ಯಾರಿಕಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತ, ಕನಾರ್ಟಿಕ ಸಣ್ಣ ಕ್ಯಾರಿಕೆಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತ, ಚಾಮುಂಡಿ ಮೆಟ್‌ಎಂಟ್ ಟೊಲ್‌ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಹಾಗೂ ಕನಾರ್ಟಿಕ ರಾಜ್ಯ ಜವಳಿ ನಿಯಮಿತ.

⁸⁴ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಸ್ಥಿತಿ ಕಂಪನಿಗಳು ಅನುಭಂದ-1(ಬಿ) ಪ್ರಕಾರ ಅಗಿರುತ್ತವೆ. ಕಾರ್ಯಸ್ಥಿತಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಎನ್‌ಜಿಇವ್‌ನ ಮುಖ್ಯವಿಕೆಯನ್ನು ಹಿಂಪಡೆಯುವ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಕನಾರ್ಟಿಕ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಜೂನ್ 2017ರಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ವಿವರಗಳು	2016–17		2017–18		2018–19	
		ಸಾವಲಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಮೊತ್ತ	ಸಾವಲಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಮೊತ್ತ	ಸಾವಲಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಮೊತ್ತ
5	ಸಾಲಗಳು ಮತ್ತು ಬಡಿಯನ್ನು ಮನ್ಯಾ ಮಾಡಿದ್ದು	–	–	–	–	–	–
6	ನೀಡಲಾಗಿರುವ ಖಾತರಿಗಳು	11	2,116.32	8	3,464.19	7	2,999.11
7	ಕ್ರೌಡ್‌ಕ್ರೆಟ್ ಖಾತರಿ ಬದ್ಧತೆ	15	7,796.23	13	14,303.94	13	14,668.06

2018–19ಕ್ಕೆ ಅಂತ್ಯಗೊಂಡಂತಹ ಕಳೆದ ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಈಕ್ಕಿಟಿ, ಸಾಲಗಳು, ಅನುದಾನಗಳು ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಾನುದಾನಗಳ ಕಡೆಗೆ ಆಯವ್ಯಯದಿಂದ ಮಾಡಲಾಗಿರುವ ಬಿಡುಗಡೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ರೇಖಾಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ:

ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಸಂಖ್ಯೆ 4.1: ಈಕ್ಕಿಟಿ, ಸಾಲಗಳು, ಅನುದಾನಗಳು ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಾನುದಾನಗಳ ಕಡೆಗೆ ಆಯವ್ಯಯದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ (₹ ಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ)

2018–19ಕ್ಕೆ ಅಂತ್ಯಗೊಂಡಂತಹ ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಗೆ ಈಕ್ಕಿಟಿ, ಸಾಲಗಳು, ಅನುದಾನಗಳು ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಾನುದಾನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಆಯವ್ಯಯ ಬೆಂಬಲವು ಹೆಚ್ಚಳಗೊಂಡಿರುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. 2014–15ರಲ್ಲಿನ ₹ 9,663.75 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತದಷ್ಟು ಆಯವ್ಯಯ ಬೆಂಬಲವು 2018–19 ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ₹ 16,473.74 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಳಗೊಂಡಿತ್ತು. 2018–19ರಲ್ಲಿನ ₹ 16,473.74 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತದಷ್ಟು ಆಯವ್ಯಯ ಬೆಂಬಲವು ₹ 6,634.99 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತದಷ್ಟು ಈಕ್ಕಿಟಿ, ₹ 984.21 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತದಷ್ಟು ಸಾಲಗಳು ಹಾಗೂ ₹ 8,854.54 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತದಷ್ಟು ಅನುದಾನಗಳು ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಾನುದಾನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು.

ಸಾಲಗಳಿಗೆ ನೀಡಿದ ಖಾತರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಬಾಕಿಯಿರುವ ಖಾತರಿ ಕರ್ಮಿಷನ್‌ಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ

4.7. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಣಕಾಸಿನ ನೆರವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದನ್ನು ಸಾಧ್ಯಗೊಳಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಸರ್ಕಾರಿ ಖಾತರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕನಾರಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಪರಾಮಾರ್ಥಿ ಅಧಿನಿಯಮ, 1999ರ (2002ರ ನಿಬಂಧನೆ 15ರ ಮೂಲಕ ತಿದ್ದುಪಡಿ ವಾಡಲ್ಪಟ್ಟಂತೆ) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಖಾತರಿಯನ್ನು ನೀಡುವುದು. ಸರ್ಕಾರವು ಖಾತರಿ ಕರ್ಮಿಷನ್‌ನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಶೇಕಡಾ ಒಂದನ್ನು ವಿಧಿಸುವುದು, ಅದನ್ನು ಯಾವುದೇ

ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಮನ್ಯ ಮಾಡಲಾಗುವದಿಲ್ಲ. 2016–17ರಲ್ಲಿದ್ದಂತಹ ₹ 7,796.23 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತದಷ್ಟು ಖಾತರಿ ಬದ್ಧತೆಯು 2017–18ರಲ್ಲಿ ₹ 14,303.94 ಕೋಟಿಗೆ ಹಾಗೂ 2018–19ರಲ್ಲಿ ₹ 14,668.06 ಕೋಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಳಗೊಂಡಿತು. 2018–19ರಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು ಖಾತರಿ ಶುಲ್ಕವಾಗಿ ₹ 148.53 ಕೋಟಿ ಪಾವತಿಸಿದ್ದವು. 31 ಮಾರ್ಚ್ 2019ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಬಾಕಿಯಿದ್ದಂತಹ ಕ್ರೋಡೀಕೃತ ಖಾತರಿ ಶುಲ್ಕಗಳು ಅಥವಾ ಕಮಿಷನ್‌ನು ₹ 39.64 ಕೋಟಿ⁸⁵ ಆಗಿತ್ತು.

ಹಣಕಾಸು ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸುವಿಕೆ

4.8. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ದಾಖಿಲೆಗಳ ಅನುಸಾರ ಬಾಕಿಯಿದ್ದಂತಹ ಈಕ್ಕಿಟಿ, ಸಾಲಗಳು ಮತ್ತು ಖಾತರಿಗಳು ರಾಜ್ಯದ ಹಣಕಾಸು ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವಂತಹ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ತಾಳೆ ಹೊಂದತಕ್ಕದ್ದು. ಅಂತಹ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಒಂದು ವೇಳೆ ತಾಳೆ ಹೊಂದದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಸಂಬಂಧಿತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು ಹಾಗೂ ಹಣಕಾಸು ಇಲಾಖೆಯು ಅಂತಹ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ 31 ಮಾರ್ಚ್ 2019ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಸ್ಥಿತಿಗಳಿಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ:

ಕೋಷ್ಟಕ ಸಂಖ್ಯೆ 4.4: ಹಣಕಾಸು ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ದಾಖಿಲೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಬಾಕಿಯಿರುವ ಈಕ್ಕಿಟಿ, ಸಾಲಗಳು ಮತ್ತು ಖಾತರಿಗಳು.

(₹ ಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ)

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಬಾಕಿಯಿರುವುದು	ಹಣಕಾಸು ಇಲಾಖೆಯ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳ ಅನುಸಾರ ಮೊತ್ತ ⁸	ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ದಾಖಿಲೆಗಳ ಅನುಸಾರ ಮೊತ್ತ	ವ್ಯತ್ಯಾಸ
1	ಈಕ್ಕಿಟಿ	46,002.60	57,443.74	(–) 11,441.14
2	ಸಾಲಗಳು	2,710.12	2,713.22	(–) 3.10
3	ಖಾತರಿಗಳು	16,771.05	14,668.06	2,102.99

⁸ ಮೂಲ: ಹಣಕಾಸು ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ತಿಂಬಿನ ಸಂಖ್ಯೆ 18 (ಸಾಲಗಳು), 19 (ಈಕ್ಕಿಟಿ) ಮತ್ತು 20 (ಖಾತರಿಗಳು).

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದ 87 ಉದ್ದಿಮೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅನುಭಂಧ-2(ಬಿ)ಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿದ್ದವು. ಒಂಭತ್ತು ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ⁸⁶ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈಕ್ಕಿಟಿ ಹಾಗೂ ಸಾಲಗಳಲ್ಲಿನ ಬ್ಯಾಹ್ತೆ ಪ್ರಮಾಣದ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು. ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಒಂದು ಕಾಲಮಿತಿಯೊಳಗೆ ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸದ್ಯದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಹಾಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವ/ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಿಂದ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳ ಸಲ್ಲಿಕೆ

4.9 ಕಂಪನಿಗಳ ಅಧಿನಿಯಮ, 2013ರ ಪರಿಚ್ಯೇದ 96(1) ಅನುವುಗಳ ಅನುಸಾರ ಕಂಪನಿಗಳ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಾಲಿನ ಹಣಕಾಸು ತಿಂಬಿಗಳನ್ನು ಸಂಬಂಧಿತ ಹಣಕಾಸು ಸಾಲು ಅಂತ್ಯಗೊಂಡ

⁸⁵ ಪ್ರಥಾನವಾಗಿ ಬಾಕಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಿಂದರೆ ಕೆವ್ಹೋಸಿವ್ಸಿವಲ್ (₹ 17.76 ಕೋಟಿ), ಆರ್ಜಿವೆಚ್ಸಿವಲ್ (₹ 10.24 ಕೋಟಿ). ಉಳಿದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಬಾಕಿಗಳು ₹ 11.64 ಕೋಟಿಯಿಷ್ಟಿದ್ದವು.

⁸⁶ ಈಕ್ಕಿಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕೆವ್ಹೋಸಿವಲ್, ಕೆವ್ಸಿಎಬಿಸಿವಲ್, ಕೆಬಿಜೆನ್ಸೋವಲ್, ಕೆಎನ್ಸೋವನ್ಸೋವಲ್, ಸಿಎನ್ಸೋವಲ್, ಏಜೆನ್ಸೋವಲ್ (ಅನುಭಂಧ-2(ಬಿ) ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ ಎ17, ಎ18, ಎ30, ಎ31, ಎ32 ಮತ್ತು ಎ33) ಹಾಗೂ ಸಾಲಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಆರ್ಜಿವೆಚ್ಸಿವಲ್, ಏಜೆನ್ಸೋವಲ್ ಮತ್ತು ಎಫ್ಸೋಬಿವ್ಮ್ (ಅನುಭಂಧ-2(ಬಿ) ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ ಎ28, ಎ33 ಮತ್ತು ಎ50).

ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಆರು ತಿಂಗಳುಗಳ ಒಳಗೆ ಅಂದರೆ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ಅಂತ್ಯದ ವೇಳೆಗೆ ಅಂತಿಮ ರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವ ಅಗತ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಲು ವಿಫಲಗೊಂಡಲ್ಲಿ ಅಧಿನಿಯಮದ ಪರಿಣೀತಿಯ 99ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ದಂಡದ ಅನುವುಗಳನ್ನು ಆಕಾರದಿಂದ ಸಬಿತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಶಾಸನಬಢ್ ನಿಗಮಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಅವುಗಳ ಸಂಬಂಧಿತ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅನುವುಗಳ ಅನುಸಾರ ಅವುಗಳ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಅಂತಿಮ ರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲಾಗುವುದು, ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಗುವುದು ಹಾಗೂ ಶಾಸಕಾಂಗದ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಲಾಗುವುದು.

30 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2019ರ ವೇಳೆಗೆ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಅಂತಿಮ ರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು ಸಾಧಿಸಿದ್ದ ಪ್ರಗತಿಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಈ ಕೇಳಿಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕವು ಒದಗಿಸುವುದು:

ಕೋಷ್ಟಕ ಸಂಖ್ಯೆ 4.5: ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಅಂತಿಮ ರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ವಿವರಗಳು	2014–15	2015–16	2016–17	2017–18	2018–19
1	ಕಾರ್ಯನಿರತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	69	70	79	83	90
2	ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅಂತಿಮ ರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲಾದ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ	68	61	66	66	95
3	ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅಂತಿಮ ರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲಾದ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	33	26	27	23	40
4	ಹಿಂದಿನ ಸಾಲಾಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅಂತಿಮ ರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲಾದ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	35	35	39	43	55
5	ಅಂತಿಮ ರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವಲ್ಲಿ ಬಾಕಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	43	54	67	79	78
6	ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಅಂತಿಮ ರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವಲ್ಲಿ ಬಾಕಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	37	44	51	60	50
7	ಬಾಕಿಗಳ ವಿಸ್ತಾರ (ಸಂಖ್ಯೆ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ)	1 ರಿಂದ 2 ವರ್ಷಗಳು	1 ರಿಂದ 3 ವರ್ಷಗಳು	1 ರಿಂದ 4 ವರ್ಷಗಳು	1 ರಿಂದ 5 ವರ್ಷಗಳು	1 ರಿಂದ 6 ವರ್ಷಗಳು

ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 75 ಸಾವಲಗಳ 95 ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಅಂತಿಮ ರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲಾಗಿತ್ತು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳು ಇದು ಶಾಸನಬಢ್ ನಿಗಮಗಳ⁸⁷ ಇದು ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದವು. ಬಾಕಿಗಳಲ್ಲಿದ್ದಂತಹ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು 43ರಿಂದ (2014–15) 78ಕ್ಕೆ (2018–19) ಹೆಚ್ಚಳಗೊಂಡಿದ್ದವು. ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳ 78 ಬಾಕಿಗಳ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ, 71 ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳು ಕಾರ್ಯನಿರತ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದವು, ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಬಾಕಿಗಳು ಒಂದರಿಂದ ಆರು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಆಗಿದ್ದವು. ಬಾಕಿಗಳು ಆರು ಶಾಸನಬಢ್ ನಿಗಮಗಳ ಏಳು ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದವು.

ಈ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೇಲ್ಮೈಕಾರಣೆಯ ಹಾಗೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧಿಯ ಒಳಗೆ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಅಂತಿಮ ರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವ ಹಾಗೂ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿಚಿತ್ರಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಇಲಾಖೆಗಳು ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವವು. ಪ್ರಥಾನ ಮಹಾಲೇಖಾಪಾಲರು/ಮಹಾಲೇಖಾಪಾಲರು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದೊಂದಿಗೆ/ಸಂಬಂಧಿತ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಇಲಾಖೆಗಳೊಂದಿಗೆ ನಿಯತಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳ ಬಾಕಿಗಳನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದರು.

4.10. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು 50 ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ 27ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲಾಗಳಲ್ಲಿ ₹ 6,671.84 ಕೋಟಿ ನಿವ್ವಳ ಮೊತ್ತವನ್ನು

⁸⁷ ಕೇವಲೊಂದಿಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು 2018–19ರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿತ್ತು. ಅನುಭಂಗ-ಶಾಲೆ ವಿವರಿಸಿರುವಂತೆ ಅವುಗಳ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಅಂತಿಮರೂಪಕ್ಕೆ ತಂದಿರಲ್ಲಿ. ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಅಂತಿಮ ರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವಲ್ಲಿನ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವಲ್ಲಿನ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಮಾಡಲಾದಂತಹ ಹೂಡಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಭರಿಸಲಾದಂತಹ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾದಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕವನ್ನಿಡಲಾಗಿತೇ ಹಾಗೂ ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತೋ ಅಂತಹ ಉದ್ದೇಶವು ಈಡೇರಿತೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ, ಅಂತಹ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಹೂಡಿಕೆಯು ರಾಜ್ಯ ಶಾಸಕಾಂಗದ ನಿಯಂತ್ರಣಾದ ಹೋರಗೆ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿತ್ತು.

4.11. ಕಾರ್ಯಸ್ಥಿತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಂದ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಅಂತಿಮ ರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವಲ್ಲಿ ಬಾಕಿಗಳಿದ್ದವು. 13 ಕಾರ್ಯಸ್ಥಿತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ನಾಲ್ಕು⁸⁸ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು ಸಮಾಪನೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದವು, ಅವುಗಳ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹದಿನಾಲ್ಕುರಿಂದ ಹದಿನಾರು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಬಾಕಿಗಳಿದ್ದವು. ಉಳಿದ ಒಂಭತ್ತು ಕಾರ್ಯಸ್ಥಿತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಆರು⁸⁹ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳ ಬಾಕಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ, ಉಳಿದ ಮೂರು (ಎನ್‌ಜಿಇಎಫ್, ಬಿಎಸ್‌ಆರ್‌ಸಿಎಲ್) ಮತ್ತು ಎಮ್‌ಎಮ್‌ಸಿಎಲ್) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು ಹದಿನಾರು ವರ್ಷಗಳ (ಎನ್‌ಜಿಇಎಫ್), ಇದು ವರ್ಷಗಳ (ಬಿಎಸ್‌ಆರ್‌ಸಿಎಲ್) ಮತ್ತು ಒಂದು ವರ್ಷದ (ಎಮ್‌ಎಮ್‌ಸಿಎಲ್) ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳ ಬಾಕಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಕಾರ್ಯಸ್ಥಿತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಅಂತಿಮ ರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವಲ್ಲಿನ ಬಾಕಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ ಸಂಖ್ಯೆ 4.6: ಕಾರ್ಯಸ್ಥಿತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಅಂತಿಮ ರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವಲ್ಲಿನ ಬಾಕಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗೆ

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಕಾರ್ಯಸ್ಥಿತ ಕಂಪನಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳ ಬಾಕಿಗಳು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದ ಅವಧಿ	ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳು ಬಾಕಿ ಇದ್ದಂತಹ ವರ್ಷಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
1	1	2018–19	01
2	1	2014–15 ರಿಂದ 2018–19	05
3	1	2005–06 ರಿಂದ 2018–19	14
4	2	2004–05 ರಿಂದ 2018–19	15
5	2	2003–04 ರಿಂದ 2018–19	16

ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವರದಿಗಳನ್ನು ಶಾಸಕಾಂಗದ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸುವಿಕೆ

4.12. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕವು ಭಾರತದ ಲೆಕ್ಕನಿಯಂತ್ರಕರು ಮತ್ತು ಮಹಾಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕರು ನೀಡಿದ್ದಂತಹ (30 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2019ರ ವರೆಗೆ) ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವರದಿಗಳನ್ನು ಶಾಸಕಾಂಗದ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರುವುದರ ಬಗೆಗಿನ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

⁸⁸ ಕೆಎಸ್‌ಎವ್‌ಲೋ, ಎಂಸಿಎಲ್, ಕೆಟೆಎಲ್ ಮತ್ತು ಎಂಎಸ್‌ಎವ್‌ಲೋ.

⁸⁹ ಕೆಎಪಿಸಿ, ಎಮ್‌ಟಿಸಿ, ಕೆಟೆಎಲ್, ಎಮ್‌ಎಲ್‌ಡಿಎಬ್‌ಲ್ಯೂ, ಎಎಸ್‌ಎಲ್ ಮತ್ತು ಎಂಸಿಟಿ.

ಕೋಷ್ಟಕ ಸಂಖ್ಯೆ 4.7: ಶಾಸಕಾಂಗದ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಲಾದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವರದಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗಳು

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಶಾಸನಬಳ್ಳ ನಿಗಮದ ಹೆಸರು	ಶಾಸಕಾಂಗದ ಮುಂದೆ ಯಾವ ಸಾಲಿನವರೆಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವರದಿಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಲಾಗಿರುವುದು	ಶಾಸಕಾಂಗದ ಮುಂದೆ ಯಾವ ಸಾಲಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವರದಿಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಲಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ	
			ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವರದಿಯ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವ ಸಾಲು	ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನೀಡಲಾದ ದಿನಾಂಕ/ಪ್ರಸಕ್ತ ಸ್ಥಿತಿ (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2019)
1	ಕನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ನಿಗಮ	2017–18	2018–19	ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವರದಿಯ ತಯಾರಿಕೆಯು ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿರುವುದು.
2	ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಸಾರಿಗೆ ನಿಗಮ	2017–18	2018–19	
3	ಕರ್ಶಾನ್ ಕನಾಟಕ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ನಿಗಮ	2017–18	2018–19	
4	ವಾಯುವ್ಯ ಕನಾಟಕ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ನಿಗಮ	2017–18	2018–19	
5	ಕನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಹಳೆಕಾಮ ನಿಗಮ	2017–18	2018–19	

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಅಂತಿಮ ರೂಪಕ್ಕೆ ತರದಿರುವುದರಿಂದ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಪರಿಣಾಮ

4.13. ಕಂಡಿಕೆಗಳು 4.9 ಮತ್ತು 4.10ರಲ್ಲಿ ಸ್ವಷ್ಟಪಡಿಸಿರುವಂತೆ, ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಅಂತಿಮ ರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವಲ್ಲಿನ ವಿಳಂಬವು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನಿಯಮ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಅನುವುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸುವುದಲ್ಲದೆಯೇ ವಂಚನೆ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಣಕಾಸಿನ ಸೋರಿಕೆಯ ಸಂಭಾವ್ಯ ಅಪಾಯಿವನ್ನು ತಂದೊಡ್ಡಬಹುದು. ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಅಂತಿಮ ರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವಲ್ಲಿ ಬಾಕಿಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ 2018–19ರ ಸಾಲಿಗೆ ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ದೇಶೀಯ ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ವಾಸ್ತವಿಕ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ವಿಜಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಅವುಗಳ ಕಾಣಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯ ಶಾಸಕಾಂಗದ ಮುಂದೆ ವರದಿಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿರಲ್ಲಿ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ:

- ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳ ಬಾಕಿಗಳನ್ನು ಬುಕ್‌ಗೊಳಿಸುವುದನ್ನು ಮೇಲ್ಮೈಚಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು ಒಂದು ಕೋಶವನ್ನು ಸಾಫಿಸಬೇಕು ಹಾಗೂ ವ್ಯೇಹ್ಯಾಕ್ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಗುರಿಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಗೊಳಿಸಬೇಕು. ತದನಂತರ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೋಶವು ಮೇಲ್ಮೈಚಾರಣೆ ಮಾಡಬಹುದು.
- ಅಸಮರ್ಪಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು ಅಥವಾ ಅನುಭವದ ಕೊರತೆಯುಳ್ಳ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಿರುವೆಡೆ, ಸರ್ಕಾರವು ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳ ಬಾಕಿಯನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುವಾಗುವಂತೆ ಇತರೆ ಮಾರ್ಗ/ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸಬಹುದು.

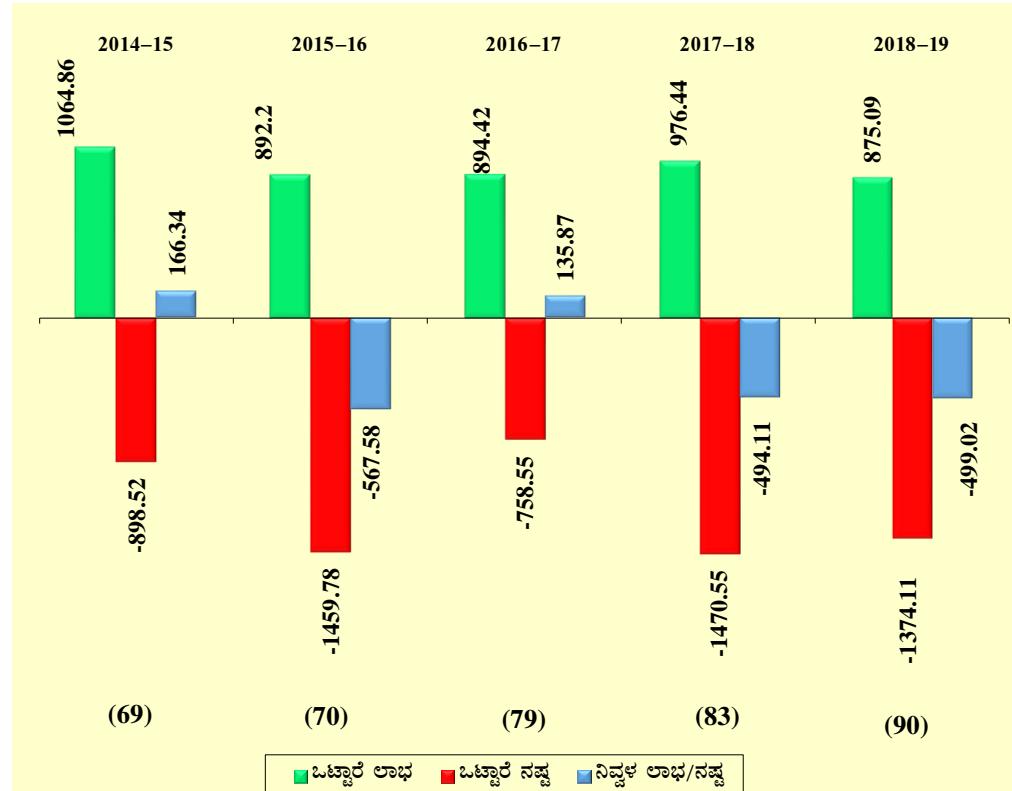
ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಅಂತಿಮ ರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲ್ಪಟಂತಹ ಇತ್ತೀಚಿನ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳ ಅನುಸಾರ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಂಪನಿಗಳು ಹಾಗೂ ಶಾಸನಬಳ್ಳ ನಿಗಮಗಳ ಹಣಕಾಸಿನ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಅನುಭಂಗ-4(ಬಿ)ಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

4.14. 30 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2019ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಅಂತಿಮ ರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲ್ಪಟಂತಹ ಇತ್ತೀಚಿನ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳ ಅನುಸಾರ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಂಪನಿಗಳು ಹಾಗೂ ಶಾಸನಬಳ್ಳ ನಿಗಮಗಳ ಹಣಕಾಸಿನ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಅನುಭಂಗ-4(ಬಿ)ಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ರಾಜ್ಯದ ಕಾರ್ಯನಿರತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) 2014–15ರಿಂದ 2018–19ರ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಗಳಿಸಿರುವ (ಭರಿಸಿರುವಂತಹ) ಒಟ್ಟಾರೆ ಲಾಭ (ನಷ್ಟಗಳನ್ನು)⁹⁰ ಈ ಕೆಳಗಿನ ರೇಖಾಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ:

ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಸಂಖ್ಯೆ 4.2: ಕಾರ್ಯನಿರತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಲಾಭ/ನಷ್ಟ

(₹ ಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ)

(ಅಂತಣಿದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವ ಅಂತಹಂಪ್ಯೆಗಳು ಸಂಬಂಧಿತ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಯನಿರತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತವೆ)

ಅವುಗಳ ಇತ್ತೀಚಿನ ಅಂತಹಂಪ್ಯೆಗಳು ತರಲಾಗಿರುವಂತಹ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳ ಅನುಸಾರ, 103 ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಪ್ರಕ್ಕ, 90 ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು ಕಾರ್ಯಸ್ಥಿತಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಕಾರ್ಯನಿರತ 90 ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಪ್ರಕ್ಕ 49 ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು ₹ 875.09 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತದಪ್ಪು ಲಾಭವನ್ನು ಗಳಿಸಿದ್ದವು ಹಾಗೂ 28 ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು ₹ 1,374.11 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತದಪ್ಪು ನಷ್ಟವನ್ನು ಭರಿಸಿದ್ದವು. ಮೂರು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು (ಕೇವಲ್ ಎಸ್‌ಕೆಡಿಸಿಲ್, ಡಿಡಿಯುಟಿಟಿಲ್ ಮತ್ತು ಆರೋಬಡಿಸಿಲ್) ತಮ್ಮ ಮೊದಲ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಅಂತಹಂಪ್ಯೆಗಳ ತಂದಿರಲ್ಲಿ. ಎಂಟು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು⁹¹ ಕೇವಲ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚ ತಃಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದ್ದವು. ಮುಂದುವರೆದು, ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟಿದ್ದಂತಹ ಎರಡು (ಕೇವಲ್ ಎಸ್‌ಕೆಡಿಸಿಲ್ ಮತ್ತು ಕೆಜೆಡಿಸಿ) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು, ತಮ್ಮ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಅಂತಹ ರೂಪಕ್ಕೆ ತಂದಿರಲ್ಲಿ.

ಲಾಭಕ್ಕೆ ಬಹಳಪ್ಪು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳೆಂದರೆ ಕನಾರ್ಟಿಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಯಮಿತ (₹ 126.24 ಕೋಟಿ) ಹಾಗೂ ಕನಾರ್ಟಿಕ

⁹⁰ 2017–18 ಮತ್ತು 2018–19ರ ಲಾಭ/ನಷ್ಟಗಳನ್ನು ಇತರೆ ಸಮಗ್ರ ಆದಾಯ (ಒಂದಿಗೆ) ವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಲೆಕ್ಕಹಾಕಲಾಗಿದೆ.

⁹¹ ಆರೋಜೆಎಂಎಸ್‌ಸಿಲ್, ಕೆಎಫ್‌ಸಿಎಸ್‌ಸಿಲ್, ಕೆಟಿಎಸ್‌ಡಿಸಿಲ್, ಬಿಬಿಸಿ, ಟಿಎಎಟಿಪಿ, ಎಸ್‌ಜೆಬಿ ಹಾಗೂ ಕೆವರ್‌ಇಆರ್‌ಸಿಲ್.

ಸೋಮ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಚ್ ನಿಯಮಿತ (₹ 109.45 ಕೋಟಿ). ಕನಾಟಕ ನೀರಾವರಿ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತ (₹ 719.64 ಕೋಟಿ) ಹಾಗೂ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಸಾರಿಗೆ ನಿಗಮ, (₹ 217.61 ಕೋಟಿ) ಇವು ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದವು.

ಕಾರ್ಯನಿರತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು 2014–15 ಹಾಗೂ 2016–17 ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ₹ 166.34 ಕೋಟಿ ಹಾಗೂ ₹ 135.87 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತಗಳಪ್ಪು ನಿವ್ವಳ ಒಟ್ಟಾರೆ ಲಾಭಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದವು ಹಾಗೂ 2015–16, 2017–18 ಮತ್ತು 2018–19ರಲ್ಲಿ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ₹ 567.58 ಕೋಟಿ, ₹ 494.11 ಕೋಟಿ ಮತ್ತು ₹ 499.02 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತಗಳಪ್ಪು ನಿವ್ವಳ ಒಟ್ಟಾರೆ ನಷ್ಟಗಳನ್ನು ಭರಿಸಿದ್ದವು.

2014–15ರಿಂದ 2018–19 ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಲಾಭವನ್ನು ಗಳಿಸಿದ/ನಷ್ಟವನ್ನು ಭರಿಸಿದ ಕಾರ್ಯನಿರತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಸ್ಥಿತಿಗಳಿಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ:

ಕೋಷ್ಟಕ ಸಂಖ್ಯೆ 4.8: ಲಾಭವನ್ನು ಗಳಿಸಿದ/ನಷ್ಟವನ್ನು ಭರಿಸಿದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ)

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ವರ್ಷ	ಒಟ್ಟು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು	ಪ್ರಸ್ತು ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಲಾಭವನ್ನು ಗಳಿಸಿದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಪ್ರಸ್ತು ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವನ್ನು ಭರಿಸಿದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಲಾಭ ಮತ್ತು ನಷ್ಟ ತಿಳಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದ್ದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ⁹²
1	2014–15	69	41	20	8
2	2015–16	70	43	19	8
3	2016–17	79	45	19	15
4	2017–18	83	45	24	14
5	2018–19	90	49	28	13

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಹೂಡಿದ್ದ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣಕಾಸಿನ ಮೇಲೆ ಬಂದಂತಹ ಪ್ರತಿಫಲ

4.15. ಬಂದು ಕಂಪನಿಯ ಲಾಭದಾಯಕತೆಯನ್ನು ಹೂಡಿಕೆಯ ಮೇಲಿನ ಪ್ರತಿಫಲ, ಈಕ್ಕಿಟಿಯ ಮೇಲಿನ ಪ್ರತಿಫಲ ಹಾಗೂ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿರುವ ಬಂಡವಾಳದ ಮೇಲಿನ ಪ್ರತಿಫಲದ ಮೂಲಕ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ನಿರ್ಧಾರಣೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಹೂಡಿಕೆಯ ಮೇಲಿನ ಪ್ರತಿಫಲವು ಈಕ್ಕಿಟಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿರುವ ಹಣಕಾಸಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಹಾಗೂ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸಾಲಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಬಂದು ನಿಗದಿತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಗಳಿಸಲಾದ ಲಾಭ ಅಥವಾ ಭರಿಸಲಾದ ನಷ್ಟವನ್ನು ಅಳೆಯತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಒಟ್ಟಾರೆ ಹೂಡಿಕೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿದಂತೆ ಲಾಭದ ಬಂದು ಶೇಕಡಾವಾರಿನಂತೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಲಾದ ಬಂಡವಾಳದ ಮೇಲಿನ ಪ್ರತಿಫಲವು ಕಂಪನಿಯ ಲಾಭದಾಯಕತೆ ಹಾಗೂ ಬಳಸಲಾದಂತಹ ಅದರ ಬಂಡವಾಳದ ದಕ್ಕತೆಯನ್ನು ಅಳೆಯವಂತಹ ಬಂದು ಹಣಕಾಸಿನ ಅನುಪಾತವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಬಡ್ಡ ಮತ್ತು ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿಗೆ ಮುಂಚಿನ ಕಂಪನಿಯ ಗಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಲಾದ ಬಂಡವಾಳದಿಂದ ಬಾಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಲೇಕ್‌ಹಾಕಲಾಗುವುದು. ಈಕ್ಕಿಟಿಯ ಮೇಲಿನ ಪ್ರತಿಫಲವು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಪಾವತಿಸಿದನಂತರದ ನಿವ್ವಳ ಲಾಭವನ್ನು

⁹² ಯಾವುದೇ ಲಾಭವಲ್ಲದ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ನಷ್ಟವಲ್ಲದ ಆಧಾರದ ಮೇರೆಗೆ ಲೇಕ್‌ಪತ್ರಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು, ಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಗೊಳ್ಳುವುದು ಬಾಕಿಯಿದ್ದಂತೆ ಲಾಭ ಮತ್ತು ನಷ್ಟ ತಿಳಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದಿರುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಪ್ರಥಮ ಸಾಲು ಆಗಿದ್ದ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಲೇಕ್‌ಪತ್ರಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದಿರುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಷೇರುದಾರರುಗಳ ನಿರ್ಧಿಯಿಂದ ಬಾಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಲೆಕ್ಕಹಾಕಲಾಗಿರುವ ಕಾರ್ಯದಾಳತೆಯ ಒಂದು ಅಳತೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಪರಿಮಿತಿಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ಕಂಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

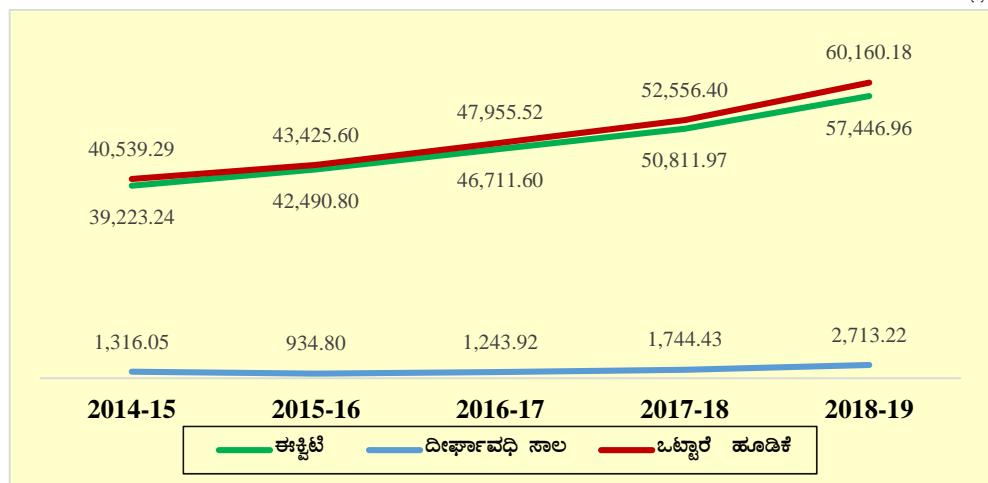
ಮಾರ್ಚ್ 2019ರ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತಹ 103 ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರಲ್ಲಿವಾದ್ದರಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಕೇವಲ 95 ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿತ್ತು.

ಹೂಡಿಕೆಯ ಮೇಲಿನ ಪ್ರತಿಫಲ

4.15.1. ಸರ್ಕಾರವು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿರುವ ಹೂಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು ಒಂದು ನ್ಯಾಯಸಮೂಕ್ತ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವುದನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. 31 ಮಾರ್ಚ್ 2019ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ 95 ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಲ್ಲಿನ ಹೂಡಿಕೆಯ ಮೊತ್ತವು, ₹ 57,446.96 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತದಷ್ಟು ಈಕ್ಕಿಟಿ ಹಾಗೂ ₹ 2,713.22 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತದಷ್ಟು ದೀರ್ಘಾರವಧಿ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಒಟ್ಟಾರೆ ₹ 60,160.18 ಕೋಟಿ ಆಗಿತ್ತು.

ಈ ಕೆಳಗಿನ ರೇಖಾಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ ಹೂಡಿಕೆಯು 2014–15ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ₹ 40,539.29 ಕೋಟಿಯಿಂದ 2018–19ರಲ್ಲಿ ₹ 60,160.18 ಕೋಟಿಗೆ ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 48.40ರಷ್ಟು ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿತ್ತು.
ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಸಂಖ್ಯೆ 4.3: ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಸರ್ಕಾರವು ಮಾಡಿದ್ದ ಹೂಡಿಕೆ

(₹ ಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ)

ಹೂಡಿಕೆಯ ಮೂಲ ಮೌಲ್ಯದ ಆಧಾರದ ಮೇರೆಗಿನ ಪ್ರತಿಫಲ

4.15.2. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾಗಿರುವ ಬಡ್ಡಿ ರಹಿತ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಮರುಪಾವತಿಸದಿರುವುದರಿಂದ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಈಕ್ಕಿಟಿಗೆ, ಸಮಾನಗೊಳಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಹಾಗೂ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಸಾಲಗಳ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಈಕ್ಕಿಟಿಗೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿರುವುದರಿಂದ ದೀರ್ಘಾರವಧಿ ಸಾಲಗಳ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ, ಕೇವಲ ಬಡ್ಡಿ ರಹಿತ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಈ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಲ್ಲಿನ ಹೂಡಿಕೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿರುವುದು. ಮುಂದುವರೆದು, ಅನುದಾನಗಳು/ಸಹಾಯಾನುಧನಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಗಿರುವ ಹಣಕಾಸು ಹೂಡಿಕೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲು ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಒಂದು ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ.

103 ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಈಕ್ಕಿಟಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು

ಪರಿಗಣಿಸುವ ಬಡ್ಡಿ ರಹಿತ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಹಾಗೂ ತದನಂತರ ಈಕ್ಕಿಟಿಯನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲಾದಂತಹ ಬಡ್ಡಿರಹಿತ ಸಾಲವನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ಇದ್ದಲ್ಲಿ, ಅದನ್ನು ಕೆಳೆದನಂತರ ಲೇಕ್ ಹಾಕಲಾಗಿರುವುದು.

31 ಮಾರ್ಚ್ 2019ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ, ಈ 95 ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಲ್ಲಿನ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಹೂಡಿಕೆಯು ₹ 57,446.96 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತದಪ್ಪು ಈಕ್ಕಿಟಿ ಹಾಗೂ ₹ 2,713.22 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತದಪ್ಪು ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸಾಲಗಳು ಒಟ್ಟಾಗಿ ₹ 60,160.18 ಕೋಟಿ ಆಗಿತ್ತು. ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸಾಲಗಳ ಪ್ರಮೆ ರೂ. 47.37 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತದಪ್ಪು ಈಕ್ಕಿಟಿ ಹಾಗೂ ₹ 47.37 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತದಪ್ಪು ಬಡ್ಡಿ ರಹಿತ ಸಾಲವಾಗಿತ್ತು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ, ₹ 57,446.96 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತದಪ್ಪು ಈಕ್ಕಿಟಿ ಹಾಗೂ ₹ 47.37 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತದಪ್ಪು ಬಡ್ಡಿ ರಹಿತ ಸಾಲವನ್ನು ಈ 95 ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಹೂಡಿಕೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿದಂತೆ, 2018–19ರ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಮೌಲ್ಯದ ಆಧಾರದ ಮೇರೆಗೆ ಹೂಡಿಕೆಯು ₹ 57,494.33 ಕೋಟಿ ಆಗಿತ್ತು.

2014–15ರಂದ 2018–19ರ ಅವಧಿಗೆ ಮೂಲ ಮೌಲ್ಯದ ಆಧಾರದ ಮೇರೆಗೆ ಹೂಡಿಕೆಯ ಮೇಲಿನ ವಲಯವಾರು ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ:

ಕೋಷ್ಟಕ ಸಂಖ್ಯೆ 4.9: ಮೂಲ ಮೌಲ್ಯದ ಆಧಾರದ ಮೇರೆಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಹೂಡಿಕೆಯ ಮೇಲಿನ ಪ್ರತಿಫಲ

ತ್ವರಿತ ಸಂಖ್ಯೆ	ವರ್ಷವಾರು ವಲಯವಾರು ವಿಭಜನೆ	ಒಟ್ಟಾರೆ ಗಳಿಗಳು/ನಷ್ಟಗಳು (-) (₹ ಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ)	ವರ್ಷದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಈಕ್ಕಿಟಿ ಮತ್ತು ಬಡ್ಡಿ ರಹಿತ ಸಾಲಗಳು (₹ ಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ)	ಹೂಡಿಕೆಯ ಮೇಲಿನ ಪ್ರತಿಫಲ (ತೇಕಡಾವಾರು)
2014–15				
1	ಸಾಮಾಜಿಕ ವಲಯ	61.25	756.34	8.10
2	ಸೃಧಾರ್ಥಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು	9.90	2,505.49	0.40
3	ಇತರವುಗಳು	-84.14	36,008.78	(0.23)
4	ಒಟ್ಟು	-12.99	39,270.61	(0.03)
2015–16				
1	ಸಾಮಾಜಿಕ ವಲಯ	119.27	850.24	14.03
2	ಸೃಧಾರ್ಥಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು	-42.45	2,554.28	(1.66)
3	ಇತರವುಗಳು	-826.64	39,133.65	(2.11)
4	ಒಟ್ಟು	-749.82	42,538.17	(1.76)
2016–17				
1	ಸಾಮಾಜಿಕ ವಲಯ	131.85	974.12	13.54
2	ಸೃಧಾರ್ಥಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು	146.15	2,316.06	6.31
3	ಇತರವುಗಳು	-327.73	43,468.79	(0.75)
4	ಒಟ್ಟು	-49.73	46,758.97	(0.11)
2017–18				
1	ಸಾಮಾಜಿಕ ವಲಯ	144.61	1,146.32	12.62
2	ಸೃಧಾರ್ಥಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು	-372.61	2,241.06	(16.63)
3	ಇತರವುಗಳು	-454.04	47,471.96	(0.96)
4	ಒಟ್ಟು	-682.04	50,859.34	(1.34)

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ವರ್ಷವಾರು ವಲಯವಾರು ವಿಭಜನೆ	ಒಟ್ಟಾರೆ ಗಳಿಕೆಗಳು / ನಷ್ಟಗಳು (-) (₹ ಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ)	ವರ್ಷದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಕೆಕ್ಕಿಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಬಡ್ಡಿ ರಹಿತ ಸಾಲಗಳು (₹ ಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ)	ಹೂಡಿಕೆಯ ಮೇಲಿನ ಪ್ರತಿಫಲ (ಶೇಕಡಾವಾರು)
2018–19				
1	ಸಾಮಾಜಿಕ ವಲಯ	142.13	1,226.33	11.59
2	ಸ್ವಧಾರ್ತಕ್ಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು	-283.95	2,108.73	(13.47)
3	ಇತರವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು	-542.18	54,159.27	(1.00)
4	ಒಟ್ಟು	-684.00	57,494.33	(1.19)

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಮಾಡಿರುವ ಹೂಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಒಟ್ಟಾರೆ ಗಳಿಗೆ ನ್ನು ಈಕ್ಕಿಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಬಡ್ಡಿ ರಹಿತ ಸಾಲದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಹೂಡಿಕೆಯಿಂದ ಬಾಗಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಲೆಕ್ಕಾಕಲಾಗಿದೆ. 2014–15ರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ (-) 0.03ರಷ್ಟಿದ್ದಂತಹ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಹೂಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಪ್ರತಿಫಲವು ಸ್ವಧಾರ್ತಕ್ಕ ಪರಿಸರ ಹಾಗೂ ಇತರೆ ವಲಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಸ್ವಧಾರ್ತಕ್ಕತ್ತೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣದಿಂದ 2018–19ರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ (-) 1.19ರಷ್ಟು ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಪ್ರತಿಫಲಕ್ಕೆ ಇಳಿಮುಖಿಗೊಂಡಿತು. 2014–15ರಿಂದ 2018–19ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆಯ ಮೇಲಿನ ಒಟ್ಟಾರೆ ಪ್ರತಿಫಲವು ನಕಾರಾತ್ಮಕವಾಗಿತ್ತು, ಇದಕ್ಕೆ ಕನಾಂಟಿಕ ನೀರಾವರಿ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತವು⁹³ (ಇತರೆ ವಲಯ) ಭರಿಸಿದ ಗಮನಾರ್ಹ ನಷ್ಟಗಳು ಹಾಗೂ ಮೂರು ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ನಿಗಮಗಳು⁹⁴ (ಸ್ವಧಾರ್ತಕ್ಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು) ಭರಿಸಿದ್ದ ನಷ್ಟಗಳು ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದವು. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಆಯವ್ಯಯ ಬೆಂಬಲದ ಮೂಲಕ ಬಂಡವಾಳ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ವೆಚ್ಚಗಳ ಕಡೆಗೆ ಹಣಕಾಸನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾದರೂ, ಕನಾಂಟಿಕ ನೀರಾವರಿ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತವು ತಾನು ಗಳಿಸಿದ ವರಮಾನವು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಭರಿಸಲು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ನಿರಂತರ ನಷ್ಟಗಳನ್ನು ಭರಿಸಿತು.

ಹೂಡಿಕೆಯ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮೌಲ್ಯದ ಆಧಾರದ ಮೇರೆಗೆ ಪ್ರತಿಫಲ

4.15.3. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಲಾಭದಾಯಕತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಹಣಕಾಸನ್ನು ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಂತಹ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಿಗೆ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಂತೆ ಗಳಿಗೆಗಳು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಪರಿಸರ ಅಭಿಮುಖವಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದಂತಹ ಹೂಡಿಕೆಗಳ ಒಂದು ವಿಶೇಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಕೇವಲ ಹೂಡಿಕೆಯ ಮೂಲ ಮೌಲ್ಯದ ಆಧಾರದ ಮೇರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರತಿಫಲದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವು ಹಣದ ಪ್ರಸಕ್ತ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಹೂಡಿಕೆಯ ಮೇಲಿನ ಪ್ರತಿಫಲದ ಸಮರ್ಪಕತೆಯ ಒಂದು ಯಥಾರ್ಥತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸೂಚಕವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೂಡಿಕೆಯ ಮೂಲ ಮೌಲ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದ್ದಂತೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಕನಾಂಟಿಕ ಸರ್ಕಾರದ ಹೂಡಿಕೆಗಳ ಪ್ರಸಕ್ತ ಮೌಲ್ಯದ ಮೇಲಿನ ಪ್ರತಿಫಲದ ದರವನ್ನು ನಿರ್ಧಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಹೂಡಿಕೆಯ ಪ್ರಸಕ್ತ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಾಕಲಾಯಿತು.

31 ಮಾರ್ಚ್ 2019ರವರೆಗೆ ಪ್ರತೀ ಸಾಲಿನ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಮೂಲ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಅದರ ಪ್ರಸಕ್ತ ಮೌಲ್ಯಕ್ಕೆ ತರುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಕನಾಂಟಿಕ ಸರ್ಕಾರವು ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಂತಹ ಹಿಂದಿನ ಹೂಡಿಕೆಗಳು/ವರ್ಷವಾರು ಹಣಕಾಸನ್ನು ಸಂಬಂಧಿತ ಸಾಲಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಸಾಲಗಳ ಮೇಲೆ ವರ್ಷವಾರು ಸರಾಸರಿ ಬಡ್ಡಿ ದರದಲ್ಲಿ

⁹³ 2014–15ರಲ್ಲಿ ₹ 295.59 ಕೋಟಿ ನಷ್ಟ, 2015–16ರಲ್ಲಿ ₹ 970.77 ಕೋಟಿ ನಷ್ಟ, 2016–17ರಲ್ಲಿ ₹ 476.88 ಕೋಟಿ ನಷ್ಟ, 2017–18ರಲ್ಲಿ ₹ 575.92 ಕೋಟಿ ನಷ್ಟ ಹಾಗೂ 2018–19ರಲ್ಲಿ ₹ 719.64 ಕೋಟಿ ನಷ್ಟ.

⁹⁴ ಬಿಎಮ್‌ಟಿಸಿ (₹ 217.61 ಕೋಟಿ), ಎನ್‌ಡಿಬ್ಲೂಎಸ್‌ಆರ್‌ಟಿಸಿ (₹ 71.98 ಕೋಟಿ) ಹಾಗೂ ಎನ್‌ಇಕೆಆರ್‌ಟಿಸಿ (₹ 33.31 ಕೋಟಿ) ನಷ್ಟವನ್ನು ಭರಿಸಿದ್ದವು.

ಸಂಯೋಜಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಬಡ್ಡಿದರ ಆಯಾ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆಗಬಹುದಾದ ಕನಿಷ್ಠ ವೆಚ್ಚವಾಗಿ ಪರಿಗಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, 2010–11ರಿಂದ 2018–19ರಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಿಗೆ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಹೂಡಿಕೆಯ ಪ್ರಸಕ್ತ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಲೇಕ್‌ಹಾಕಲಾಯಿತು.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಸಕ್ತ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕಲ್ಪನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಲೇಕ್‌ಹಾಕಲಾಯಿತು.

- ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು ಬಡ್ಡಿರಹಿತ ಸಾಲಗಳ ಯಾವುದೇ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಮರುಪಾರತಿಸಿರಲ್ಲಿವಾದ್ದರಿಂದ ಬಡ್ಡಿರಹಿತ ಸಾಲಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಮಾಡಿರುವ ಹೂಡಿಕೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಪರಿಗಳಿಸಲಾಯಿತು. ಮುಂದುವರೆದು, ತದನಂತರದಲ್ಲಿ ಈಕ್ಕಿಟಿಯನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲಾಗಿರುವಂತಹ ಬಡ್ಡಿರಹಿತ ಸಾಲಗಳು, ಯಾವುದಾದರೂ ಇದ್ದಲ್ಲಿ, ಅಂತಹ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಈಕ್ಕಿಟಿಯನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲಾದಂತಹ ಸಾಲದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಬಡ್ಡಿರಹಿತ ಸಾಲಗಳ ಮೊತ್ತದಿಂದ ಕಳೆಯಲಾಯಿತು ಹಾಗೂ ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನ ಈಕ್ಕಿಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು. ಅನುದಾನಗಳು/ಸಹಾಯಾನುಧಾನಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ ಹಣಕಾಸನ್ನು ಹೂಡಿಕೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಪರಿಗಳಿಸುವ ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ಅವು ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಹೂಡಿಕೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ.
- ಪ್ರಸಕ್ತ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಲೇಕ್‌ಹಾಕುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸಂಯೋಜಿತ ದರವು ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿಗೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಹೂಡಿಕೆಯ ಕಡೆಗೆ ಸರ್ಕಾರವು ಭರಿಸಿದ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಅದು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವುದರಿಂದ, ಸಂಬಂಧಿತ ಹಣಕಾಸು ಸಾಲಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಸಾಲಗಳ ಮೇಲೆ ಬಡ್ಡಿಯ ಸರಾಸರಿ ದರವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರವು ಮಾಡಿರುವ ಹೂಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕನಿಷ್ಠ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ದರ ಎಂಬುದಾಗಿ ಪರಿಗಳಿಸಲಾಯಿತು.

4.15.4. 2009–10ರವರೆಗೆ ಹಾಗೂ 2010–11ರಿಂದ 2018–19ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಈಕ್ಕಿಟಿ ಮತ್ತು ಬಡ್ಡಿರಹಿತ ಸಾಲಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಹೂಡಿಕೆಯ ಕಂಪನಿವಾರು ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನು ಅನುಬಂಧ-೫(ಬಿ)ಯಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಿಗೆ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣಕಾಸಿನ ಪ್ರಸಕ್ತ ಮೌಲ್ಯದ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ:

ಕೋಣೆಕ್ಟ್ ಸಂಖ್ಯೆ 4.10: 2010–11ರಿಂದ 2018–19ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿದ ಹಣಕಾಸು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮೌಲ್ಯದ ವರ್ಣವಾರು ವಿವರಗಳು.

(₹ ಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ)

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ವರ್ಷ	ವರ್ಷದ ಬ್ರಾಹ್ಮಂಧದಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆಯ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮೌಲ್ಯ	ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿದ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಾಲಗಳು	ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ನೀಡಿದ ಬಳಿದೆ ರಹಿತ ಸಾಲಗಳು	ವರ್ಷದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಹೂಡಿಕೆ	ಸರ್ಕಾರ ಸಾಲಗಳು ⁹⁵ ಮೇಲೆ ಸರಾಸರಿ ಬಡ್ಡಿ (ಶೇಕಡಾವಾರೆ)	ವರ್ಷದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಹೂಡಿಕೆಯ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮೌಲ್ಯ	ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲಿನ ಮೇಚ್ಚಿನವನ್ನು ವಸೂಲಾತಿ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ನಿರ್ಣಯ ಕೆನಿಷ್ಟ ಪ್ರತಿಫಲ	ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲಿಗೆ ಒಟ್ಟಾರೆ ಗಳಿಗಳು ⁹⁶
(ಇ)	(ಇ)	(ಇ)	(ಇ)	(ಇ)	(ಇ)	(ಇ)	(ಇ)= $\frac{\text{ಎಫ್} \times (1+\text{ಬಿ})}{100}$	(ಇ)= $\text{ಎಫ್} \times (\text{ಇ}/100)$	(ಇ)
1	2009–10 ರವರೆಗೆ	–	23,506.04	17.97	23,524.01	6.70	25,100.12	1,576.11	
2	2010–11	23,647.51 ⁹⁷	3,430.55	15.00	27,093.06	6.40	28,827.01	1,733.96	395.26
3	2011–12	28,827.01	3,411.54	10.25	32,248.80	6.60	34,377.23	2,128.42	149.33
4	2012–13	34,377.23	3,604.19	0.50	37,981.92	6.60	40,488.72	2,506.81	159.98
5	2013–14	40,488.72	3,250.82	–	43,739.54	6.20	46,451.39	2,711.85	364.96
6	2014–15	46,449.84 ⁹⁸	3,382.63	3.65	49,836.12	6.50	53,075.47	3,239.35	–12.99
7	2015–16	53,075.47	3,267.56	–	56,343.03	6.50	60,005.33	3,662.30	–749.82
8	2016–17	60,005.33	4,220.80	–	64,226.13	6.30	68,272.37	4,046.25	–49.73
9	2017–18	68,272.37	4,100.37	–	72,372.74	7.70	77,945.44	5,572.70	–682.04
10	2018–19	77,945.44	6,634.99	–	84,580.43	8.20	91,516.03	6,935.60	–684.00
	ಒಟ್ಟು		57,446.96 ⁹⁹	47.37					

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು 2010–11ರಿಂದ 2018–19ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ (₹ 33,940.92 ಕೋಟಿ) ಹಾಗೂ ಬಡ್ಡಿರಹಿತ ಸಾಲಗಳ (₹ 29.40 ಕೋಟಿ) ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸನ್ನು ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿದ್ದ ಹಣಕಾಸು 31 ಮಾರ್ಚ್ 2010ರಲ್ಲಿದ್ದಂತಹ ₹ 23,524.01 ಕೋಟಿಯಿಂದ 2018–19ರಲ್ಲಿ ₹ 57,494.33 ಕೋಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಳಗೊಂಡಿತು. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿದ್ದ ಹಣಕಾಸಿನ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮೌಲ್ಯವು 31 ಮಾರ್ಚ್ 2019ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ₹ 91,516.03 ಕೋಟಿ ಆಗಿತ್ತು.

2010–11ರಿಂದ 2018–19ರಲ್ಲಿ, ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲಿನ ಒಟ್ಟಾರೆ ಗಳಿಕೆಗಳು, ಈ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದ ಹಣಕಾಸಿನ ಪೆಚ್ಚಿಗಳನ್ನು ವಸೂಲಾತಿ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಕನಿಷ್ಠ ಮೊತ್ತಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿತ್ತು. 2014–15ರಿಂದ 2018–19ರವರೆಗೆ ನಷ್ಟಗಳಿಗೆ

⁹⁵ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಸಾಲಗಳ ಮೇಲೆ ಸರಾಸರಿ ಬಡ್ಡಿ ದರವನ್ನು ಕನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ರಾಜ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ಮೇಲೆ ಭಾರತದ ಲೆಕ್ಕನಿಯಂತಹಕ್ಕರು ಮತ್ತು ಮಹಾಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕರ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವರದಿಗಳ ಅನುಸಾರ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

⁹⁶ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಲಿನ ಒಟ್ಟಾರೆ ಗಳಿಕೆಯು, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಹಣಕಾಸನ್ನು ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿರುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಸಂಬಂಧಿತ ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಅವುಗಳ ಇತ್ತೀಚಿನ ಅಂತಿಮೊಳಿಸಿದ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳ ಪ್ರಕಾರ ನಿಷ್ಳಳ ಗಳಿಕೆಗಳ ಒಟ್ಟಾರೆ ಅಂತಿಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

⁹⁷ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ಕಚೇರಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿದ ಕಾರಣ ಬಂಗಳೂರು ಮೆಟ್ರೋ ರೈಲು ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತದ (ಬಿಂಬಾರ್ಸಿಎಲ್ – ₹ 1,451.16 ಕೋಟಿ) ಪ್ರಸ್ತುತ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಲಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಕನಾಟಕ ಸಣ್ಣ ಕ್ಯಾರಿಕೆಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತವು (ಕೆಎಸ್‌ಎವಿಎಸ್‌–₹ 1.45 ಕೋಟಿ) ಕನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸಣ್ಣ ಕ್ಯಾರಿಕೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮದೊಂದಿಗೆ ಸೇವಾಗೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಅದರ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಲಾಗಿದೆ.

⁹⁸ ಚಾಮುಂಡಿ ಮೆಣಿನ್ ಟೊಲ್ ಲೆಮಿಟೆಡ್ (ಸಿಎಂಟೆಲ್ – ₹ 0.86 ಕೋಟಿ) ಹಾಗೂ ಕನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಜವಳಿ ನಿಯಮಿತ (ಕೆಎಸ್‌ಟೆಲ್ – ₹ 0.69 ಕೋಟಿ) ಇವು ಸಮಾಪನೆಗೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಲಾಗಿದೆ.

⁹⁹ ಇದು ಬಿಂಬಾರ್ಸಿಎಲ್ (₹ 1,360.04 ಕೋಟಿ), ಕೆಎಸ್‌ಎವಿಎಸ್ (₹ 1.36 ಕೋಟಿ), ಸಿಎಂಟೆಲ್ (₹ 0.63 ಕೋಟಿ) ಹಾಗೂ ಕೆಎಸ್‌ಟೆಲ್ (₹ 0.50 ಕೋಟಿ), ಈ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ವರ್ಗಾವಣೆಗೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ/ಸಮಾಪನೆಗೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಮುಖ ಕೊಡುಗೆದಾರ ಕನಾಟಕ ನೀರಾವರಿ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತವಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು.

4.15.5. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಹೊಡಿಕೆ ಮಾಡಿರುವ ಹಣಕಾಸಿನ (ಪ್ರಸಕ್ತ ಮೌಲ್ಯದಲ್ಲಿ) ಮೇಲಿನ ಪ್ರತಿಫಲವು ಈ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಲಾಭದಾಯಕತೆ ಮತ್ತು ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಹೊಡಿಕೆಯ ಮೇಲಿನ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನು ಈ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಒಟ್ಟಾರೆ ಗಳಿಕೆಗಳನ್ನು¹⁰⁰ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಹೊಡಿಕೆಗಳ ಪ್ರಸಕ್ತ ಮೌಲ್ಯದಿಂದ ಬಾಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಲೇಕ್ಕಹಾಕಲಾಯಿತು. 2014–15ರಿಂದ 2018–19ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಹೊಡಿಕೆಯ ಮೇಲಿನ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನು ಲೇಕ್ಕಹಾಕಲಿಲ್ಲ.

ನಿವ್ವಳ ಆಸ್ತಿಯ ಮೌಲ್ಯದ (ನೆಟ್ ವರ್ತೋ) ಸರ್ವತ್ವ

4.15.6 ನಿವ್ವಳ ಆಸ್ತಿಯ ಮೌಲ್ಯವು ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಒಂದು ಮಾನದಂಡವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ನಕಾರಾತ್ಮಕ (-) ನಿವ್ವಳ ಆಸ್ತಿಯ ಮೌಲ್ಯವು ಮಾಲೀಕರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹೊಡಿಕೆಯು ಕ್ರೋಡ್‌ಕ್ಕೆತ ನಷ್ಟಗಳಿಂದ ಸರೆದು ಹೋಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಕನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು 2014–15ರಿಂದ 2018–19ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸನ್ನು ಹೊಡಿಕೆ ಮಾಡಿದ್ದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ನಿವ್ವಳ ಆಸ್ತಿಯ ಮೌಲ್ಯ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು (ನೆಟ್ ವರ್ತೋ)¹⁰¹ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ:

ಕೋಷ್ಟಕ ಸಂಖ್ಯೆ 4.11: 2014–15ರಿಂದ 2018–19ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ನಿವ್ವಳ ಆಸ್ತಿಯ ಮೌಲ್ಯ

(₹ ಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ)

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಾಲು	ವರ್ಷದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಾವತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಬಂಡವಾಳ	ವರ್ಷದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಚಿತ ಲಾಭ (+)/ನಷ್ಟ (-)	ನಿವ್ವಳ ಆಸ್ತಿಯ ಮೌಲ್ಯ
1	2014–15	25,618.71	-997.76	24,620.95
2	2015–16	29,960.26	-1,179.37	28,780.89
3	2016–17	31,768.92	-1,291.12	30,477.80
4	2017–18	39,191.50	-3,102.81	36,088.69
5	2018–19	51,789.92	-2,754.87	49,035.05

ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ಕಾಣಬಹುದಾದಂತೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಒಟ್ಟಾರೆ ನಿವ್ವಳ ಆಸ್ತಿಯ ಮೌಲ್ಯವು 2018–19ಕ್ಕೆ ಅಂತ್ಯಗೊಂಡಂತಹ ಕಳೆದ ಒಂದು ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಸಕಾರಾತ್ಮಕವಾಗಿತ್ತು. ಆದಾಗ್ಯೇ, 95 ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಪ್ರಮೇಚೆ 26ರ¹⁰² ನಿವ್ವಳ ಆಸ್ತಿಯ ಮೌಲ್ಯವು 31 ಮಾರ್ಚ್ 2019ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಅಳಿಸಿಯೋಗಿತ್ತು.

¹⁰⁰ ಇದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಹಣಕಾಸನ್ನು ಹೊಡಿಕೆ ಮಾಡಿರುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಸಂಬಂಧಿತ ಸಾಲಿಗೆ ಲಾಭ/ನಷ್ಟಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

¹⁰¹ ಪಾವತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಬಂಡವಾಳಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತ ಮೀಸಲಿರಿಸಿರುವಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೂಡುವುದು - ಇವುಗಳ ಮೊತ್ತದಿಂದ ಸಂಚಿತ ನಷ್ಟವನ್ನು ಕಳೆಯುವುದರಿಂದ ಬರುವ ನಿವ್ವಳ ವೆಂತ್ತು.

¹⁰² ಎನ್‌ಎಸಿಡಿಸಿಎಲ್ (₹ 0.23 ಕೋಟಿ), ಕೆಯುಡಿಸಿಎಲ್ (₹ 0.19 ಕೋಟಿ), ಕೆಎಸ್‌ಎಸಿಸಿಎಲ್ (₹ 25.14 ಕೋಟಿ), ಕೆಎಸ್‌ಎಸಿಎವ್‌ಎಲ್ (₹ 9.81 ಕೋಟಿ), ಕೆಹೆಚ್‌ಡಿಸಿಎಲ್ (₹ 79.62 ಕೋಟಿ), ಅರ್ಜಿವಿಚ್‌ಸಿಸಿಎಲ್ (₹ 20.91 ಕೋಟಿ), ಲಿಷ್ಟ್‌ರ್ (₹ 16.41 ಕೋಟಿ), ಕೆಎಸ್‌ಸಿಡಿಸಿಎಲ್ (₹ 3.26 ಕೋಟಿ), ಎಂಪಿಎಂ (₹ 307.05 ಕೋಟಿ), ಕೆಎಸ್‌ಎಂಬಿ (₹ 16.67 ಕೋಟಿ), ಮೈಕ್ರೋ (₹ 407.94 ಕೋಟಿ), ಕೆಎಸ್‌ಟಿಡಿಸಿ (₹ 10.18 ಕೋಟಿ), ಟಿಎಮ್‌ಟಿಪಿ (₹ 2.61 ಕೋಟಿ), ಹೆಚ್‌ಡಿಎಸ್‌ಸಿಎಲ್ (₹ 0.72 ಕೋಟಿ), ಎಸ್‌ಎಸ್‌ಸಿಎಲ್ (₹ 0.03 ಕೋಟಿ), ಎಸ್‌ಜೆಬಿ (₹ 0.01 ಕೋಟಿ), ಬೆಮ್‌ಸಾಸಂ (₹ 57.61 ಕೋಟಿ), ವಾಕರಸಾನಿ (₹ 650.17 ಕೋಟಿ), ಆಕರಸಾನಿ (₹ 443.27 ಕೋಟಿ), ಕೆಎಸಿ (₹ 315.49 ಕೋಟಿ), ಎಂಟಿಸಿ (₹ 4.45 ಕೋಟಿ), ಕೆಪಿಎಲ್ (₹ 5.86 ಕೋಟಿ), ಎಮ್‌ಎಮ್‌ಸಿಎಲ್ (₹ 0.08 ಕೋಟಿ), ಎಂಎಲ್‌ಡಬ್ಲ್ಯೂ (₹ 318.45 ಕೋಟಿ), ಎಂಸಿಎಲ್ (₹ 2.96 ಕೋಟಿ) ಹಾಗೂ ಎನ್‌ಜಿಇಎಫ್ (₹ 362.34 ಕೋಟಿ).

ಷೇರು ಲಾಭಾಂಶ (ಡಿವಿಎಂಡ್) ಪಾವತಿ

4.15.7. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿತು (ಮೇ 2003), ಅಂತಹ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ಅನುಸಾರ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಈಸ್ಟರ್ ಯೋಂದಿರುವಂತಹ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು ಅಥವಾ ಜಂಟಿ ಸಾಹಸೋಧ್ಯಮಗಳ ನಿರ್ದೇಶಕರುಗಳ ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವಂತಹ ಸರ್ಕಾರಿ ನಾಮನಿರ್ದೇಶಕರುಗಳು ಷೇರು ಹಿಡುವಳಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕನಿಷ್ಠ ಶೇಕಡಾ 20ರಷ್ಟು ಷೇರು ಲಾಭಾಂಶವನ್ನು ಫೋಣಿಸುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಇಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಷೇರು ಲಾಭಾಂಶವನ್ನು ಪಾವತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವಾದಲ್ಲಿ, ಷೇರು ಲಾಭಾಂಶ ಪಾವತಿಯು ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಕ ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿಯ ನಂತರ ಸಿಗುವ ಲಾಭದ ಮೌತ್ತದ ಶೇಕಡಾ 20ರಷ್ಟು ಆಗಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಿಗೆ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ 2014–15ರಿಂದ 2018–19ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಷೇರು ಲಾಭಾಂಶ ಪಾವತಿಯು ವಿವರಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ:

ಕೋಷ್ಟಕ ಸಂಖ್ಯೆ 4.12: 2014–15ರಿಂದ 2018–19ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಷೇರು ಲಾಭಾಂಶ ಪಾವತಿ

(₹ ಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ)

ತ್ವರ್ಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ವರ್ಷ	ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಈಸ್ಟರ್ ಯೋಂದಿಕೆ ಮಾಡಿದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು	ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಲಾಭವನ್ನು ಗಳಿಸಿದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು	ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಷೇರು ಲಾಭಾಂಶವನ್ನು ಫೋಣಿಸಿದ/ಪಾವತಿಸಿದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು	ಪಾವತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಬಂಡವಾಳದ ಒಂದು ಶೇಕಡಾವಾರಿನಂತೆ ಷೇರು ಲಾಭಾಂಶದ ಪಾವತಿ			
		ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಪಾವತಿಸ ಪ್ರಾಣಿರುವ ಬಂಡವಾಳ	ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ¹⁰³				
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8=7/5*100)	
1	2014–15	74	24,635.61	47	3,028.11	16	23.52	0.78
2	2015–16	75	29,306.50	44	2,019.65	17	28.70	1.42
3	2016–17	84	31,362.49	45	2,560.47	13	12.18	0.48
4	2017–18	89	38,128.91	46	3,407.45	14	19.44	0.57
5	2018–19	95	51,015.65	47	11,304.20	10	34.89	0.31

2014–15ರಿಂದ 2018–19ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಲಾಭವನ್ನು ಗಳಿಸಿದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು 44 ಹಾಗೂ 47ರ ನಡುವೆ ಇತ್ತು, ಅವುಗಳ ಪ್ರಮೀ ಕೇವಲ 10ರಿಂದ 17 ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು ಷೇರು ಲಾಭಾಂಶವನ್ನು ಫೋಣಿಸಿದ್ದವು. ಮುಂದುವರೆದು, 2014–15ರಿಂದ 2018–19ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಿಗೆ ಪಾವತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಬಂಡವಾಳದ ಒಂದು ಶೇಕಡಾವಾರಿನಂತೆ ಷೇರು ಲಾಭಾಂಶ ಪಾವತಿಯು ಕೇವಲ ನಾಮಮಾತ್ರವಾಗಿತ್ತು ಹಾಗೂ ಅದು ಶೇಕಡಾ 0.31 ಹಾಗೂ ಶೇಕಡಾ 1.42ರ ನಡುವೆ ಇತ್ತು.

ಮುಂದುವರೆದು, 2014–15ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆ (ಕೆಲಸೋಪಿಎಚ್‌ಎಡಿಸಿಲ್), 2015–16ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆ (ಕೆಲಸೋವಂಸಿಲ್), 2016–17ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆ (ಕೆಲಸೋಪಿಎಚ್‌ಎಡಿಸಿಲ್) ಹಾಗೂ 2017–18ರಲ್ಲಿ ಏರಡು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು (ಕೆಲಸೋಪಿಎಚ್‌ಎಡಿಸಿಲ್ ಮತ್ತು ಎಚ್‌ಜಿಎಂಲ್) ಮತ್ತು 2018–19ರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು (ಕೆಲಸೋಡಿಲ್, ಕೆಲಸೋವೆಮ್‌ಸಿಲ್, ಎಮ್‌ಪಿವಿಲ್ ಮತ್ತು ಕೆಲಸೋಪಿಹೆಚ್‌ಎಡಿಸಿಲ್) ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಕನಿಷ್ಠ ಶೇಕಡಾ 20ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ

¹⁰³ ಇದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ನೇರವಾಗಿ ಹೊಡಿಕೆ ಮಾಡಿರದ ಉಪ/ಸಹ ಕಂಪನಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯಸ್ಥಗಳ ಕಂಪನಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಫೇರು ಲಾಭಾಂಶವನ್ನು ಘೋಷಿಸಿದ್ದವು/ಪಾವತಿಸಿದ್ದವು.

ಈಕ್ಕಿಟಿಯ ಮೇಲಿನ ಪ್ರತಿಫಲ

4.15.8. ಈಕ್ಕಿಟಿಯ ಮೇಲಿನ ಪ್ರತಿಫಲವು ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನೆಯು ಲಾಭವನ್ನು ಗಳಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಕಂಪನಿಯ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯ ಒಂದು ಅಳತೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಪಾವತಿಸಿದನಂತರದ ನಿವ್ವಳ ಲಾಭವನ್ನು ಫೇರುದಾರರುಗಳ ಹಣಕಾಸಿನಿಂದ¹⁰⁴ ಬಾಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಲೇಕ್‌ಹಾಕಲಾಗುವುದು.

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಹಣಕಾಸನ್ನು ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿರುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಿಗೆ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈಕ್ಕಿಟಿಯ ಮೇಲಿನ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನು ಲೇಕ್‌ಹಾಕಲಾಯಿತು. ಈ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ 2014–15ರಿಂದ 2018–19ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಫೇರುದಾರರ ಹಣಕಾಸು ಹಾಗೂ ಈಕ್ಕಿಟಿಯ ಮೇಲಿನ ಪ್ರತಿಫಲದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ:

ಕೋಷ್ಟಕ ಸಂಖ್ಯೆ 4.13: ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಿಗೆ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈಕ್ಕಿಟಿಯ ಮೇಲಿನ ಪ್ರತಿಫಲ

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ವರ್ಷ	ತೆರಿಗೆಗಳ ಪಾವತಿ ನಂತರ ನಿವ್ವಳ ಲಾಭ (₹ ಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ)	ಫೇರುದಾರರ ಹಣಕಾಸು (₹ ಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ)	ಈಕ್ಕಿಟಿಯ ಮೇಲಿನ ಪ್ರತಿಫಲ (ಶೇಕಡಾವಾರು)
1	2014–15	(–) 12.99	24,620.95	–
2	2015–16	(–) 749.82	28,780.89	–
3	2016–17	(–) 49.73	30,477.80	–
4	2017–18	(–) 682.04	36,088.69	–
5	2018–19	(–) 684.00	49,035.05	–

ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ಕಂಡು ಬರುವಂತೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) 2014–15ರಿಂದ 2018–19ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಿವ್ವಳವನ್ನು ಭರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಈಕ್ಕಿಟಿಯ ಮೇಲಿನ ಪ್ರತಿಫಲವು ನಕಾರಾತ್ಮಕವಾಗಿತ್ತು.

ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಲಾದ ಬಂಡವಾಳದ ಮೇಲಿನ ಪ್ರತಿಫಲ

4.15.9. ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಲಾದ ಬಂಡವಾಳದ ಮೇಲಿನ ಪ್ರತಿಫಲವು ಕಂಪನಿಯ ಲಾಭದಾಯಕತೆ ಹಾಗೂ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ತೊಡಗಿಸುವಲ್ಲಿನ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಅಳೆಯುವ ಒಂದು ಅನುಪಾತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬಡ್ಡ ಹಾಗೂ ತೆರಿಗೆಗಳ ಪಾವತಿಗೆ ಮುಂಚಿನ ಒಂದು ಕಂಪನಿಯ ಗಳಿಕೆಗಳನ್ನು ತೊಡಗಿಸಲಾಗಿರುವ ಬಂಡವಾಳದಿಂದ¹⁰⁵ ಬಾಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಲಾದ ಬಂಡವಾಳದ ಮೇಲಿನ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನು ಲೇಕ್‌ಹಾಕಲಾಗುವುದು. 2014–15ರಿಂದ 2018–19ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿರುವ ಬಂಡವಾಳದ ಮೇಲಿನ ಪ್ರತಿಫಲದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ:

¹⁰⁴ ಫೇರುದಾರರುಗಳ ಹಣಕಾಸು = ಪಾವತಿಸಲ್ಪಟ್ಟರುವ ಬಂಡವಾಳಕ್ಕೆ ಮುತ್ತ ಏಸಲಿರಿಸಿರುವಕೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಅದರಿಂದ ಸಂಚಿತ ನಿವ್ವಳವನ್ನು ಕಳೆಯುವುದರ ಮೂಲಕ ಲೇಕ್‌ಹಾಕಲಾದ ಮೌತ್ತ.

¹⁰⁵ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಲಾದ ಬಂಡವಾಳ = ಪಾವತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬಂಡವಾಳಕ್ಕೆ ಮುತ್ತ ಏಸಲಿರಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಅದರಿಂದ ಸಂಚಿತ ನಿವ್ವಳವನ್ನು ಕಳೆಯುವುದರ ಮೂಲಕ ಲೇಕ್ ಹಾಕಲಾದ ಮೌತ್ತ.

ಕೋಷ್ಟಕ ಸಂಖ್ಯೆ 4.14: ಹೊಡಿಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿರುವ ಬಂಡವಾಳದ ಮೇಲಿನ ಪ್ರತಿಫಲ

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ವರ್ಷ	ಬಡ್ಡಿ ಹಾಗೂ ತೆರಿಗೆಗಳ ಪಾವತಿಗೆ ಮುಂಚಿನ ಗಳಿಕೆಗಳು (₹ ಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ)	ಹೊಡಿಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿರುವ ಬಂಡವಾಳ (₹ ಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ)	ಹೊಡಿಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿರುವ ಬಂಡವಾಳದ ಮೇಲಿನ ಪ್ರತಿಫಲ (ಶೇಕಡಾವಾರು)
1	2014–15	717.56	35,433.69	2.03
2	2015–16	202.37	47,061.69	0.43
3	2016–17	1,095.97	48,347.07	2.27
4	2017–18	983.00	57,151.05	1.72
5	2018–19	1005.95	73,958.27	1.36

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಹೊಡಿಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿರುವ ಪ್ರತಿಫಲವು 2014–15ರಲ್ಲಿದ್ದ ಶೇಕಡಾ 2.03ರಿಂದ 2018–19ರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 1.36ಕ್ಕೆ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಮುಖಗೊಂಡಿತ್ತು. ಇದು ಲಾಭದಾಯಕತೆಯು ಮೌಲ್ಯಾಂಶದಾಯಕವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಲಾಭದಾಯಕತೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾದ್ದರಿಂದ 2015–16ರಲ್ಲಿ ಹೊಡಿಕೆ ಮಾಡಲಾದ ಬಂಡವಾಳದ ಮೇಲಿನ ಪ್ರತಿಫಲವು ಶೀರ್ಷ ಕಡಿಮೆಯಾದ ಶೇಕಡಾ 0.43ರಷ್ಟಿತ್ತು.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸಾಲಗಳ ವಿಶೇಷಣೆ

4.16 ಸರ್ಕಾರ, ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಮತ್ತು ಇತರೆ ಹೊಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಕಂಪನಿಗಳು ಪಾವತಿಸಬೇಕಾದ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಪಾವತಿಸುವಲ್ಲಿನ ಕ್ಷಮತೆಯನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲು 2014–15ರಿಂದ 2018–19ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಪನಿಗಳ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸಾಲಗಳ ವಿಶೇಷಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲಾಯಿತು. ಇದನ್ನು ಬಡ್ಡಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಅನುಪಾತ ಹಾಗೂ ಖರ್ಚ/ಸಾಲ ವಹಿವಾಟಿ ಅನುಪಾತದ ಮೂಲಕ ನಿರ್ಧಾರಣೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಒಡ್ಡಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಅನುಪಾತ

4.16.1. ಬಡ್ಡಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಅನುಪಾತವನ್ನು ಬಾಕಿಯಿರುವ ಸಾಲದ ಮೇಲೆ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಪಾವತಿಸುವಲ್ಲಿ ಕಂಪನಿಗೆ ಇರುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಧಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುವುದು ಹಾಗೂ ಬಡ್ಡಿ ಮತ್ತು ತೆರಿಗೆಗಳ ಪಾವತಿಗೆ ಮುಂಚಿನ ಕಂಪನಿಯ ಗಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಅದೇ ಅವಧಿಯ ಬಡ್ಡಿ ವೆಚ್ಚಗಳಿಂದ ಬಾಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಲೆಕ್ಕಹಾಕಲಾಗುವುದು. ಅನುಪಾತವು ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಸಾಲಗಳ ಮೇಲಿನ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಪಾವತಿಸುವಲ್ಲಿ ಕಂಪನಿಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಬಂಡಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿನ ಬಡ್ಡಿ ಪಾವತಿ ಅನುಪಾತವು ಕಂಪನಿಯ ಬಡ್ಡಿ ಪಾವತಿಯ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಭರಿಸಲು ಸಮರ್ಪಕ ವರಮಾನವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. 2014–15ರಿಂದ 2018–19ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಡ್ಡಿ ಪಾವತಿ ಹೊರೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಂತಹ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಲ್ಲಿನ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಬಡ್ಡಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ:

ಕೋಷ್ಟಕ ಸಂಖ್ಯೆ 4.15: ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಬಡ್ಡಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಅನುಪಾತ

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ವರ್ಷ	ಬಡ್ಡಿ (₹ ಕೋಟಿ ಯಲ್ಲಿ)	ಬಡ್ಡಿ ಮತ್ತು ತೆರಿಗೆಗಳ ಪಾವತಿಗೆ ಮುಂಚಿನ ಕಂಪನಿಯ ಗಳಕೆ (₹ ಕೋಟಿ ಯಲ್ಲಿ)	ಬಡ್ಡಿ ಪಾವತಿ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಹೊಂದಿರುವ ಕಂಪನಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚನ ಬಡ್ಡಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಅನುಪಾತವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಕಂಪನಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಬಡ್ಡಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಅನುಪಾತವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಕಂಪನಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
1	2014–15	643.38	717.56	43	25	18
2	2015–16	849.18	202.37	39	22	17
3	2016–17	798.02	1,095.97	30	18	12
4	2017–18	1,246.98	983.00	40	23	17
5	2018–19	1,398.81	1,005.95	46	4	42

ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚನ ಬಡ್ಡಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಅನುಪಾತದೊಂದಿಗಿನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಶೇಕಡಾವಾರು ಸಂಖ್ಯೆಯು 2014–15ರಿಂದ 2018–19ರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 9 ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 60ರ ನಡುವೆ ಇತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. 31 ಮಾರ್ಚ್ 2019ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ, 46 ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಬಡ್ಡಿ ಅನುಪಾತವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು, ಇದು ಈ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು ಬಡ್ಡಿ ಪಾವತಿಯ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಭರಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸಮರ್ಪಕ ವರಮಾನವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಸಾಲ/ಇರು ವಹಿವಾಟಿ ಅನುಪಾತ

4.16.2. ಸಾಲ/ಇರು ವಹಿವಾಟಿ ಅನುಪಾತವನ್ನು ಬಾಕಿಯಿರುವಂತಹ ಸಾಲಗಳನ್ನು ವರ್ಷದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿನ ವಹಿವಾಟಿನಿಂದ ಬಾಗಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಲೇಕ್‌ಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಕಳೆದ ಏದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ¹⁰⁶ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಸಾಲ/ಇರು ವಹಿವಾಟಿ ಅನುಪಾತವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ:

ಕೋಷ್ಟಕ ಸಂಖ್ಯೆ 4.16: ಕಾರ್ಯನಿರತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಸಾಲ/ಇರು ವಹಿವಾಟಿ ಅನುಪಾತ

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ವಿವರಗಳು	2014–15	2015–16	2016–17	2017–18	2018–19	(₹ ಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ)
1	ಸಾಲ/ಇರು	9,966.48	10,991.17	17,437.64	20,629.38	24,285.46	
2	ವಹಿವಾಟಿ	13,854.17	15,399.44	15,173.41	17,489.40	19,877.30	
3	ಸಾಲ/ಇರು/ವಹಿವಾಟಿ ಅನುಪಾತ	0.72:1	0.71:1	1.15:1	1.18:1	1.22:1	

2014–15ರಿಂದ 2018–19ರಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಂಯೋಜಿತ ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರವು (ಶೇಕಡಾ 9.44) ಸಾಲ/ಇರುಕ್ಕಿಂತ (ಶೇಕಡಾ 24.94) ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದ್ದರಿಂದ ಕಾರ್ಯನಿರತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಸಾಲ/ಇರು ವಹಿವಾಟಿ ಅನುಪಾತವು ಉತ್ತಮಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ.

¹⁰⁶ ಇದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಯಾವುದೇ ನೇರ ಮಾಡಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಯಸ್ಥಿತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳನ್ನು (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಸಮಾಪನಗೊಳಿಸುವಿಕೆ

4.17.1. 31 ಮಾರ್ಚ್ 2019ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ 13 ಕಾರ್ಯಸ್ಥಿತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಿಂದವು¹⁰⁷ (ಎಲ್ಲಾ ಕಂಪನಿಗಳು). ಇವುಗಳ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ, ಇದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು ಸಮಾಪನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದವು.

ಮುಂದುವರೆದು, 13 ಕಾರ್ಯಸ್ಥಿತ ಕಂಪನಿಗಳು, ಕಂಪನಿಯನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ನಿರ್ದೇಶಕರುಗಳ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ಮನರ್-ರಚಿಸಿ ಕನಾರಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಆದೇಶವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಂತಹ (ಜೂನ್ 2017) ಒಂದು ಕಂಪನಿಯನ್ನು (ಬೆಂಗಳೂರು ಸಬರ್ಬನ್ ರೈಲ್ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತ) ಸಹ ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದವು. ಈ ಕಂಪನಿಯ ಮುಕ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಹಿಪಚಾರಿಕ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ನೀಡಬೇಕಾಗಿದೆ (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2019).

ಕಳೆದ ಇದು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವರ್ಷದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಸ್ಥಿತ ಕಂಪನಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ:

ಕೋಷ್ಟಕ ಸಂಖ್ಯೆ 4.17: ಕಾರ್ಯಸ್ಥಿತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ವಿವರಗಳು

ತ್ವರ್ಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ವಿವರಗಳು	2014–15	2015–16	2016–17	2017–18	2018–19
1	ಕಾರ್ಯಸ್ಥಿತ ಕಂಪನಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	12	12	12	13	13

ಕಾರ್ಯಸ್ಥಿತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು ರಾಜ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕತೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನೂ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಹಾಗೂ ಗುರಿಯಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿರುವ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವುದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ, ಈ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸುವುದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. 2018–19ರಲ್ಲಿ, ಹದಿಮೂರು ಕಾರ್ಯಸ್ಥಿತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಆರು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ವೆಚ್ಚಗಳ ಕಡೆಗೆ ₹ 39.07 ಕೋಟಿ¹⁰⁸ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಭರಿಸಿದ್ದವು. ಈ ವೆಚ್ಚಗಳಿಗೆ ಬಾಡಿಗೆ ಸ್ವೀಕೃತಿಗಳು, ಬಡ್ಡಿ ಸ್ವೀಕೃತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಸ್ವೀಕೃತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಹಣಕಾಸನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

4.17.2. ಕಾರ್ಯಸ್ಥಿತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮುಕ್ತಾಯದ ಹಂತಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ;

ಕೋಷ್ಟಕ ಸಂಖ್ಯೆ 4.18: ಕಾರ್ಯಸ್ಥಿತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಮುಕ್ತಾಯದ ಹಂತಗಳು

ತ್ವರ್ಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ವಿವರಗಳು	ಕಂಪನಿಗಳು
1	ಕಾರ್ಯಸ್ಥಿತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ	13
2	ಮೇಲಿನ (I)ರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ:	
(ಎ)	ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ಸಮಾಪನ (ಸಮಾಪನಕಾರರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ)	⁴ ¹⁰⁹
(ಬಿ)	ಸಮಾಪನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಹಿಂತೆದೆಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ	¹ ¹¹⁰
	ಮುಕ್ತಾಯ, ಅಂದರೆ ಮುಕ್ತಾಯ ಆದೇಶಗಳನ್ನು/ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿರುವುದು, ಆದರೆ ಸಮಾಪನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಇನ್ನೂ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಳ್ಳಲಿರುವುದು	8

¹⁰⁷ ಅನುಭಂಧ-4(ಬಿ) ಅನುಸಾರ – 11 ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು ಸ್ವಧಾರ್ತಕ ಪರಿಸರದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಏರಡು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು ಇತರವುಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದವು.

¹⁰⁸ ಕೆಂಪಣಿ (₹ 24.12 ಕೋಟಿ), ಎಂಟಿಸಿ (₹ 0.99 ಕೋಟಿ), ಕೆಪಿಲ್‌ (₹ 0.13 ಕೋಟಿ), ಎಂಎಲ್‌ಡಿಬ್ಲೂ (₹ 13.73 ಕೋಟಿ), ವಿಎಸ್‌ಎಲ್‌ (₹ 0.06 ಕೋಟಿ) ಹಾಗೂ ಎಂಸಿಟಿ (₹ 0.04 ಕೋಟಿ).

¹⁰⁹ ಕೆಂಪಣಿಲ್‌, ಎಂಸಿಲ್‌, ಕೆಪಿಲ್‌ ಮತ್ತು ವಿಎಸ್‌ಎಸಿಲ್‌.

¹¹⁰ ಕನಾರಟಕ ಸರ್ಕಾರವು, ಯಾವುದೇ ಸಾಲದ ಬಾಕಿ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಎನ್‌ಜಿಇಎಫ್‌ನ್ನು ಮುಚ್ಚುವ ಆದೇಶವನ್ನು ಹಿಂಪಡೆಯಲು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಿತು ಮತ್ತು ಕಂಪನಿಯ ಭಾಗವಿ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಬೆಳೆಭಾಳುವ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿತು. ಕನಾರಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಅಜ್ಞಾಯ ಮೇರೆಗೆ, ಈ ಮುಂಚೆ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದ ಮುಕ್ತಾಯ ಆದೇಶವನ್ನು ಹಿಂಪಡೆಯಲು ಮಾನ್ಯ ಕನಾರಟಕ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು (ಜೂನ್ 2017).

ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಆದೇಶದ ಮೂಲಕ ಸಮಾಪನಗೊಳಿಸುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಕಂಪನಿಗಳು ಹದಿನಾಲ್ಕುರಿಂದ ಹದಿನಾರು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯವರೆಗೂ ಸಮಾಪನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಕಂಪನಿಗಳ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಪನಗೊಳಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿನ ಸ್ವಯಂ-ಆಯ್ದೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಬಹಳಪ್ಪ ತ್ವರಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪರಿಶೋಧನು ಅಗತ್ಯತೆಯಿರುತ್ತದೆ.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯ ಮೇಲೆ ಟೀಕೆಟಿಪ್ಪನೆಗಳು

4.18.1. ಕಾರ್ಯನಿರತ ಎಪ್ಪತ್ತಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ ತಮ್ಮ 90 ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯ ಮೂಲಕ ಮಹಾಲೇಖನಾಲ್ಕಿಗೆ 1 ಅಕ್ಷೋಽಬರ್ 2018 ಮತ್ತು 30 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2019ರ ನಡುವಿನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. 64 ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗಳು (54 ಕಂಪನಿಗಳ) ಮೂರಕ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗಾಗಿ ಆಯ್ದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು. ಶಾಸನಬಳ್ಳ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕರುಗಳು (ಭಾರತದ ಲೆಕ್ಕನಿಯಂತ್ರಕರು ಮತ್ತು ಮಹಾಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕರು ನೇಮಕ ಮಾಡಿರುವ) ಹಾಗೂ ಭಾರತದ ಲೆಕ್ಕನಿಯಂತ್ರಕರು ಮತ್ತು ಮಹಾಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕರ ಮೂರಕ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗಳು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುವ ಅಗತ್ಯತೆಯಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಶಾಸನಬಳ್ಳ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕರುಗಳ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಲೆಕ್ಕನಿಯಂತ್ರಕರ ಟೀಕೆಟಿಪ್ಪನೆಗಳ ಒಟ್ಟಾರೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ:

ಕೋಷ್ಟಕ ಸಂಖ್ಯೆ 4.19: ಕಾರ್ಯನಿರತ ಕಂಪನಿಗಳ ಮೇಲೆ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯ ಟೀಕೆಟಿಪ್ಪನೆಗಳ ಪ್ರಭಾವ (₹ ಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ)

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ವಿವರಗಳು	2016–17		2017–18		2018–19	
		ಸಂಖ್ಯೆ	ಮೊತ್ತ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಮೊತ್ತ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಮೊತ್ತ
1	ಲಾಭದಲ್ಲಿ ಇಳಿಕೆ (ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ)	11	505.90	16	300.12	17	374.60
2	ಲಾಭದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳೆ (ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ)	4	13.07	2	17.43	5	9.49
3	ನಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಇಳಿಕೆ (ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ)	1	0.57	2	7.29	4	286.92
4	ನಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳೆ (ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ)	6	36.39	5	37.58	4	4.29
5	ವಿಷಯಕ ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳನ್ನು ಬಹಿರಂಗ ಪಡಿಸಿದಿದ್ದು (ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳು)	1	-	2	-	20	-
6	ವರ್ಗೀಕರಣದಲ್ಲಿನ ತಪ್ಪುಗಳು/ದೋಷಗಳು (ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳು)	-	-	3	-	24	-

2018–19ರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಶಾಸನಬಳ್ಳ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕರುಗಳು 31 ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಗಳ ಮೇಲೆ ಷರತ್ತುರಹಿತ ವರದಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದರು, 57 ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಗಳ ಮೇಲೆ ಷರತ್ತುಬಳ್ಳ ವರದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಏರಡು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಗಳ ಮೇಲೆ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ವರದಿಗಳನ್ನು (ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಗಳು ಒಂದು ನ್ಯಾಯಸಮೂಹ ಹಾಗೂ ಸತ್ಯಸತ್ಯತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅಧ್ಯೇತಸುವ) ನೀಡಿದ್ದರು. ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 30 ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಿರುವ 83 ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳು ಇದ್ದವಾದ್ದರಿಂದ ಕಂಪನಿಗಳು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿತ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು ಬಹಳ ನಿಕ್ಷೇಪ ಮಣಿದಲ್ಲಿತ್ತು.

4.18.2. ಆದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ಕಾರ್ಯನಿರತ ಶಾಸನಬಳ್ಳ ನಿಗಮಗಳು ತಮ್ಮ ಇದು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನ್ನು ಮಹಾಲೇಖನಾಲ್ಕಿಗೆ 2018–19ರಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ, ನಾಲ್ಕು ಶಾಸನಬಳ್ಳ ನಿಗಮಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿತ ನಾಲ್ಕು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಗಳು ಭಾರತದ ಲೆಕ್ಕನಿಯಂತ್ರಕರು ಮತ್ತು ಮಹಾಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕರ ಏಕೆಕ್ಕಣ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದಿತಾದಲ್ಲಿ ಮಿಕ್ಕ ಒಂದು ಕಂಪನಿಯು (ಕೆವ್ಸೋಎಫ್‌ಸಿ) ಶಾಸನಬಳ್ಳ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕರ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯ ನಂತರ ಮೂರಕ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಶಾಸನಬಳ್ಳ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕರ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವರದಿಗಳು ಹಾಗೂ ಭಾರತದ ಲೆಕ್ಕನಿಯಂತ್ರಕರು ಮತ್ತು

ಮಹಾಲೆಕ್ಷಪರಿಶೋಧಕರ ಏಕೈಕ/ಮೂರಕ ಲೆಕ್ಷಪರಿಶೋಧನೆಯು ಲೆಕ್ಷಪತ್ರಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟವು ಉತ್ತಮಗೊಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಶಾಸನಬಧ ಲೆಕ್ಷಪರಿಶೋಧಕರು ಹಾಗೂ ಭಾರತದ ಲೆಕ್ಷನಿಯಂತ್ರಕರು ಮತ್ತು ಮಹಾಲೆಕ್ಷಪರಿಶೋಧಕರ ಟೀಕೆಟಪ್ಪಣಿಗಳಲ್ಲಿನ ಒಟ್ಟಾರೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಮೌಲ್ಯದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ:

ಕೋಷ್ಟಕ ಸಂಖ್ಯೆ 4.20: ಶಾಸನಬಧ ನಿಗಮಗಳ ಮೇಲೆ ಲೆಕ್ಷಪರಿಶೋಧನಾ ಟೀಕೆಟಪ್ಪಣಿಗಳ ಪ್ರಫಾವ

(₹ ಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ)

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ವಿವರಗಳು	2016–17		2017–18		2018–19	
		ಲೆಕ್ಷಪತ್ರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಮೊತ್ತ	ಲೆಕ್ಷಪತ್ರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಮೊತ್ತ	ಲೆಕ್ಷಪತ್ರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಮೊತ್ತ
1	ಲಾಭದಲ್ಲಿನ ಇಳಿಕೆ	3	17.95	2	3.77	2	14.32
2	ಲಾಭದಲ್ಲಿನ ಹೆಚ್ಚಳ	1	116.10	–	–	–	–
3	ನಷ್ಟದಲ್ಲಿನ ಇಳಿಕೆ	1	0.27	–	–	1	0.57
4	ನಷ್ಟದಲ್ಲಿನ ಹೆಚ್ಚಳ	1	2.67	4	148.06	2	1.08

ಪ್ರಸ್ತು ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲಾ ಇದು ಲೆಕ್ಷಪತ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಷರತ್ತುಬಿಧ್ದ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ಎರಡು ಶಾಸನಬಧ ನಿಗಮಗಳು ₹ 30.05 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತದಷ್ಟು ಒಟ್ಟಾರೆ ಲಾಭವನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದವಾದಲ್ಲಿ, ಮೂರು ನಿಗಮಗಳು ₹ 322.90 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತದಷ್ಟು ನಷ್ಟಗಳನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದವು.

ಲೆಕ್ಷಪರಿಶೋಧನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ

ಸಾಧನಾ ಲೆಕ್ಷಪರಿಶೋಧನೆಗಳು ಮತ್ತು ಅನುಪಾಲನಾ ಲೆಕ್ಷಪರಿಶೋಧನೆಗಳ ಕಂಡಿಕೆಗಳು

4.19. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದೀಪುಗಳಿಗೆ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಒಂದು ಸಾಧನಾ ಲೆಕ್ಷಪರಿಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಮೂರು ಅನುಪಾಲನಾ ಲೆಕ್ಷಪರಿಶೋಧನಾ ಕಂಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಸಂಬಂಧಿತ ಇಲಾಖೆಗಳ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ಸಾಧನಾ ಲೆಕ್ಷಪರಿಶೋಧನೆ ಹಾಗೂ ಒಂದು ಅನುಪಾಲನಾ ಲೆಕ್ಷಪರಿಶೋಧನಾ ಕಂಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಯಿತು. ಎರಡು ಅನುಪಾಲನಾ ಲೆಕ್ಷಪರಿಶೋಧನಾ ಕಂಡಿಕೆಗಳಿಗೆ (ಕಂಡಿಕೆ 6.1 ಮತ್ತು 6.2) ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಭಾಗಶಃ ಉತ್ತರವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2020). ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಲೆಕ್ಷಪರಿಶೋಧನಾ ವರದಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅನುಸರಣಾ ಕ್ರಮಗಳು

ಜಾಕೆಲಿಯರ ಉತ್ತರಗಳು

4.20. ಭಾರತದ ಲೆಕ್ಷನಿಯಂತ್ರಕರು ಮತ್ತು ಮಹಾಲೆಕ್ಷಪರಿಶೋಧಕರ ವರದಿಗಳು ಲೆಕ್ಷಪರಿಶೋಧನಾ ಪರಿಶೀಲನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳು ಕಾರ್ಯಾಂಗದ ಸೂಕ್ತ ಮತ್ತು ಸಮಯೋಚಿತ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹೊರಸೆಳೆಯುವುದು ಅತ್ಯಗ್ರಹಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಭಾರತದ ಲೆಕ್ಷನಿಯಂತ್ರಕರು ಮತ್ತು ಮಹಾಲೆಕ್ಷಪರಿಶೋಧಕರ ಲೆಕ್ಷಪರಿಶೋಧನಾ ವರದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿರುವಂತಹ ಕಂಡಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಧನಾ ಲೆಕ್ಷಪರಿಶೋಧನೆಗಳಿಗೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಲಾದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಮೂರು ತಿಂಗಳುಗಳ ಒಳಗಿನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದೀಪುಗಳ ಮೇಲಿನ ಸಮಿತಿಯಿಂದ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಗಳಿಗೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸದೆಯೇ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವಂತೆ ಕನಾರ್ಟಿಕ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣಕಾಸು ಇಲಾಖೆಯು ಎಲ್ಲಾ ಅಡ್ಫಿಲಾತ್ಕೆ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ನೀಡಿತ್ತು (ಜನವರಿ 1974). ಭಾರತದ ಲೆಕ್ಷನಿಯಂತ್ರಕರು ಮತ್ತು ಮಹಾಲೆಕ್ಷಪರಿಶೋಧಕರ ವರದಿಗೆ ಕನಾರ್ಟಿಕ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಉತ್ತರಗಳ ಸ್ವೀಕೃತಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ:

ಕೋಷ್ಟಕ ಸಂಖ್ಯೆ 4.21: 30 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2019ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಉತ್ತರಗಳು ಸ್ವೀಕೃತಗೊಳಿಸಿರುವುದು

ಕ್ರ. ಸಂ.	ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವರದಿಯ ಸಾಲು	ರಾಜ್ಯ ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವರದಿಯನ್ನು ಮಂಡಿಗಿದ ದಿನಾಂಕ	ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಸಾಧನಾ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಂಡಿಕೆಗಳು		ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸದಿರುವ ಸಾಧನಾ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಂಡಿಕೆಗಳು	
			ಸಾಧನಾ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗಳು	ಕಂಡಿಕೆಗಳು	ಸಾಧನಾ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗಳು	ಕಂಡಿಕೆಗಳು
1	2016-17	22.02.2018	1	10	0	2
	ಒಟ್ಟು		1	10	0	2

ವರದು ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ¹¹¹ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಎರಡು ಕಂಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕನಾರಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2019) ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಮೇಲೆನ ಸಮಿತಿಯಿಂದ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವರದಿಗಳ ಚಿಹ್ನೆ

4.21. 30 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2019ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ (ವಿದ್ಯುತ್ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವರದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿರುವಂತಹ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿರುವಂತಹ ಸಾಧನಾ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಂಡಿಕೆಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗಳಿಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ ಸಂಖ್ಯೆ 4.22: ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿರುವಂತಹ ಸಾಧನಾ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಕಂಡಿಕೆಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ

ಕ್ರ. ಸಂ.	ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವರದಿಯ ಅವಧಿ	ಸಾಧನಾ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗಳು/ಕಂಡಿಕೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ			
		ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿರುವುದು		ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿರುವ ಕಂಡಿಕೆಗಳು	
		ಸಾಧನಾ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗಳು	ಕಂಡಿಕೆಗಳು	ಸಾಧನಾ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗಳು	ಕಂಡಿಕೆಗಳು
1	2012-13	2	6	2	5
2	2015-16	1	10	1	6
3	2016-17	1	10	0	5
	ಒಟ್ಟು	4	26	3	16

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅನುಸರಣಾ ಕ್ರಮಗಳು

4.22. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಗಳು (ವರದಿ ಸಂ.127, 128 ಮತ್ತು 130), ಭಾರತದ ಲೆಕ್ಕನಿಯಂತ್ರಕರು ಮತ್ತು ಮಹಾಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕರ ವರದಿಗಳಲ್ಲಿ 2008-09 ಹಾಗೂ 2014-15ರ ನಡುವಿನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿದ್ದ ಮೂರು ಇಲಾಖೆಗಳ¹¹² ಕುರಿತ ಕಂಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ 24 ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಸ್ವಯಂ-ನಿರ್ಣಯದ ಆಧಾರದ ಮೇರೆಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದ್ದ ಪದು ವರದಿಗಳ (ವರದಿ ಸಂ.125, 129, 131 132 ಮತ್ತು 133) 52 ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದವು. ಈ ವರದಿಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಶಾಸಕಾಂಗದ ಮುಂದೆ ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011 ಮತ್ತು ಫೆಬ್ರವರಿ 2018ರ ನಡುವೆ ಮಂಡಿಸಲಾಯಿತು.

ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಸಮಿತಿಯ ಮೂರು ವರದಿಗಳ ಮೂರು ಕಂಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಯಂ-ನಿರ್ಣಯದ ಆಧಾರದ ಮೇರೆಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದ್ದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಸಮಿತಿಯ ಏದು ವರದಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕನಾರಟಕ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾದ ಕ್ರಮಗಳ ಒಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು (ಎಟಿಎನ್) ಇನ್ನೂ ಸ್ವೀಕೃತಗೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2019).

¹¹¹ ಹಣಕಾಸು ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಇಲಾಖೆ

¹¹² ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕ್ಷೇತ್ರಾರ್ಥಕ ಇಲಾಖೆ, ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ ಹಾಗೂ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಇಲಾಖೆ.

ಕಂಡಿಕೆಗಳು/ಸಾಧನಾ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಸಮಿತಿಯ ಶಿಥಾರಸುಗಳ ಮೇಲಿನ ಎಟಿವೆನೋಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಲಮಿತಿಯೊಳಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಈ ಮೂಲಕ ಶಿಥಾರಸು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಪರೀಕ್ಷೆ ಕಾ ವರದಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ

4.23. ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಲಾದ ಆದರೆ ಆ ವೇಳೆಗೆ ತತ್ತ್ವಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಇತ್ಯಾರ್ಥಪಡಿಸಲಾಗದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರುಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಸಂಬಂಧಿತ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ವರದಿಗಳ ಮೂಲಕ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಾಗುವುದು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರುಗಳು ಒಂದು ತಿಂಗಳನ ಒಳಗೆ ಸಂಬಂಧಿತ ಇಲಾಖೆಗಳ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರುಗಳ ಮೂಲಕ ಪರೀಕ್ಷೆ ವರದಿಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವ ಅಗತ್ಯತೆಯಿರುತ್ತದೆ. 31 ಮಾರ್ಚ್ 2019ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಬಾಕಿಯಿರುವ ಪರೀಕ್ಷೆ ವರದಿಗಳು ಹಾಗೂ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಲಾಗಿರುವ ಅಂಶಗಳ ಇಲಾಖಾವಾರು ವಿಭಜನೆಯನ್ನು ಅನುಬಂಧ-6 (ಕ್ರ. ಸಂ. 2 ರಿಂದ 21)ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

(ಎ) ಸರ್ಕಾರವು ರಚಿಸಿರುವಂತಹ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನಾ ಮೇಲೆಜಾರಣಾ ಕೋಶದ ವರದಿಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇರೆಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ವರದಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ನೀಡುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲರಾಗುವಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು/ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಹಾಗೂ (ಬಿ) ನಷ್ಟಗಳು/ಬಾಕಿಯಿರುವ ಮುಂಗಡಗಳು/ಮಿತಿಮೇರಿದಂತೆ ಮಾಡಲಾಗಿರುವ ಪಾವತಿಗಳನ್ನು ವಸೂಲಾತಿ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವು ಇರುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಈ ಮೂಲಕ ಶಿಥಾರಸು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

